ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 ORĂȘENI DEAL

Com. Curtești; Jud. Botoșani

Școala Gimnazială Nr.1
Orășeni Deal
Nr. 673 din 10.09.2022

Școala Gimnazială Nr.1
Orășeni Deal
Nr. 868 din 19.08.2022

PROIECT DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ

2022-2026

CUPRINS

I. VIZIUNEA

II. DIAGNOZA MEDIULUI INTERN ŞI EXTERN AL UNITĂŢII ŞCOLARE

1. INFORMAŢII DE TIP CANTITATIV
2. INFORMAŢII DE TIP CALITATIV
3. CULTURA ORGANIZAŢIONALĂ
4. ANALIZA PEST
5. ANALIZA SWOT

III. MISIUNEA

IV. ŢINTE STRATEGICE

V. OPŢIUNI STRATEGICE

VI. REZULTATE AŞTEPTATE

VII. PROGRAME DE DEZVOLTARE

V. MECANISME ŞI INSTRUMENTE DE MONITORIZARE ŞI EVALUARE

MOTTO:

„NU E DESTUL SĂ ŞTII, TREBUIE SĂ ŞI APLICI; NU E DESTUL SĂ VREI, TREBUIE SĂ ŞI FACI!"

J.W. GOETHE

SLOGAN: Fiecare copil contează!

I. VIZIUNEA

Viziunea, în conformitate cu legislaţia şcolară, reprezintă imaginea ideală a ceea ce doreşte Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşeni Deal să realizeze în viitor pe termen scurt, mediu şi lung.

Viziunea principală a colectivului didactic al şcolii noastre este realizarea idealului educaţional care constă în dezvoltarea liberă şi armonioasă a individualităţii umane şi formarea personalităţii autonome şi creative prin:

- însuşirea cunoştinţelor ştiinţifice, a valorilor culturii naţionale şi universale;
- formarea capacităţilor intelectuale, a disponibilităţilor afective şi a abilităţilor practice, prin asimilarea de cunoştinţe umaniste, ştiinţifice, tehnice şi estetice;
- asimilarea tehnicilor de muncă intelectuală necesare instruirii şi autoinstruirii pe durata întregii vieţi,
- educarea în spiritul respectării libertăţilor fundamentale ale omului, a demnităţii şi toleranţei, a schimbului liber de opinii;
- cultivarea sensibilităţii faţă de valorile moral – civice, a respectului pentru natură şi mediul înconjurător;
- dezvoltarea armonioasă a individului prin educaţie fizică, educaţie igienico – sanitară;
- pregătirea tinerei generaţii pentru desfăşurarea de activităţi utile, producătoare de bunuri materiale şi spirituale.

De asemenea, vom asigura cultivarea dragostei faţă de ţară, de trecutul şi tradiţiile poporului nostru. Vom urmări ca, printr-o orientare şcolară atentă, absolvenţii cu potenţial intelectual bun, după parcurgerea traseului profesional, să se reîntoarcă în sat, cu deosebire în: învăţământ, sănătate, cultură, administraţie, agricultură.

Dorim să construim o comunitate şcolară în care toţi participă, obţin performanţe şi sunt mândri de realizările lor, formând astfel cetăţenii de mâine care vor şti să se adapteze şi să-şi găsească locul într-o societate modernă.

In viziunea noastră, Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşeni Deal este un loc în care:

- fiecare este binevenit şi sprijinit să-şi dezvolte întregul potenţial;

- lucrăm, învățăm, experimentăm, ne antrenăm împreună;
- respectăm tot ce ne înconjoară și avem grijă unii de alții;

Școala Gimnazială Nr. 1 Orășeni Deal este un loc în care **fiecare copil contează** și este tratat cu respect și dragoste.

II. DIAGNOZA MEDIULUI INTERN ŞI EXTERN AL UNITĂŢII ŞCOLARE

1. INFORMAŢII DE TIP CANTITATIV

A. Repere istorice

Şcoala Gimnazială Nr.1 Orăşeni Deal este situată la o distanţă de 9 km de municipiul Botoşani .

COMUNA CURTEŞTI

- Este aşezată în partea de sud-vest a municipiului Botoşani, fiind comună suburbană
- Se află la contactul dintre Dealurile Siretului, la vest, şi Câmpia Jijiei, la est
- Comuna este formată din satele: **Curteşti, Băiceni, Orăşeni Deal, Orăşeni Vale, Agafton, Mănăstirea Doamnei** şi **Hudum.**

Satul Curteşti -Din Ocolul târgului Botoşani, adică din moşia domnească, a făcut parte şi satul Curteşti care era situat la 3 km de centrul oraşului Botoşani şi la 1 km de marginea de sud a acestuia. Se presupune că cei dintâi locuitori ai satului au fost folosiţi ca servitori ori slujbaşi la curtea Doamnei din Botoşani, aprovizionând-o cu produse animale, vegetale şi lemne.

Denumirea aşezării s-ar fi dat după slujbaşii curteni care aparţineau curţii Doamnei Moldovei. Întrucât, în trecut denumirea de „curtean" presupunea un rang mic boieresc, existând oarecare incertitudini că numele satului Curteşti s-ar fi putut trage de la „curtenii" domneşti, poate fi acceptat însă şi faptul ca acest termen să se fi extins şi asupra ţăranilor din jurul curţii domneşti. În ţară mai există sate cu denumiri apropiate, cum ar fi Curtea, Curteana, Curteanca, Curteni. Astfel, explicaţia dată mai sus în legătură cu denumirea satului Curteşti pare cea mai aproape de adevăr. Există şi varianta, neconfirmată de documente, că numele satului ar proveni de la antroponimul Curt (Kurt), aceasta fiind doar o presupunere neexistând nicio dovadă în acest sens. Aşadar, numele satului nu poate proveni decât de la „Curte" sau „curteni". În sprijinul acestei afirmaţii vine şi faptul că satul Curteşti şi curtea domnească din Botoşani au apărut şi s-au dezvoltat concomitent. Moşia Curteşti apare menţionată încă din timpul domniei lui Petru Rareş, din anul 1529 când „...doamna voievodului îşi trăgea veniturile din târgul Botoşani şi din împrejurimile ocolului târgului: Mănăstireni, Necşeni, Teişor, Cristeşti, Ruşi, Popăuţi, Tătăraşi, Curteşti, Stăuceni şi Bătrâneşti..."

Prima atestare documentară este din 22 mai 1627 când domnitorul Moldovei, Miron Barnovschi (1626-1629), dăruieşte moşia Curteşti unui grec ridicat la rang boieresc, drept răsplată pentru serviciile sale : „...Io Miron Barnovschi Moghila voievod...că acestcredincios boier al nostru, Duca Comis... l-am dăruit şi l-am miluit de la noi... cu un sat anume Curteşti, sub Bucovina, în faţa târgului Botoşenilor, care a fost drept sat domnesc..."

Al doilea document care menţionează satul este din 17 mai 1628 prin care „...Agopşea, fiul lui Bogdan Armeanul, din târgul Botoşeni s-a jăluit domniei mele... că are el un iaz în hotarul satului Curteşti..."

Apoi, satul şi moşia au trecut prin vânzare şi zestre la diferite alte familii boiereşti, existând şi posibilitatea ca acesta să se fi întors la moşia domnească a Ocolului Târgului.

Din documentele moşiei Curteşti aflăm că proprietari începând cu anul 1790 au fost familiile: Kiriac, Romanov, Timuş (rude între ele), Roset, Lebădă, Ursachi, toţi aceştia fiind răzeşi.

Dintr-o jăluire a lui Iordache Şendrea, proprietarul moşiei Băiceni din februarie 1843, cu privire la hotarul dintre moşiile Băiceni şi Curteşti, aflăm că pe aceasta din urmă au avut proprietatea şi câţiva răzeşi (Romanov, Lebădă şi Ursache) . Pe teritoriul satului Curteşti a rămas până astăzi denumirea unei tarlale –Lebăda, la ieşirea din Botoşani spre Iaşi, iar în dreapta Dresleucăi în zona „La Rai" se află „pădurea Ursache".

În anul 1844 Gheorghe Timuş, care în anul 1832 era trecut „supus austriac", vinde 5 părţi din a opta parte a moşiei Curteşti „Panului" Iordache Boyan, membru dintr-o familie de mazili din Fălticeni şi ridicat la rang boieresc de domnitorul Mihail Sturdza (1834-1849). Celelalte părţi ale moşiei vor rămâne încă pentru ceva timp rudelor lui Gheorghe Timuş.

Prima bisericuţă de la Curteşti, făcută din lemn, a fost ctitoria familiilor Chiriac, Romanov, Timuş, Lebădă şi Gheorghe Carainan, răzeşi împrejurul Curteştilor şi a căror porţiuni de moşie aveau să fie întregite în una singură de către Iordachi Boyan.

De la Iordachi Boyan moşia a rămas moştenire fiului său, Teodor Boyan, un om deosebit de cult, cu înclinări pentru literatură, pictură şi muzică, fost primar al oraşului Botoşani, ministru de finanţe şi prefect al ţinuturilor Botoşani şi Dorohoi. După moartea timpurie a lui Teodor Boyan, soţia sa, Natalia, a zidit în anul 1889 actuala biserică din Curteşti pe locul vechii biserici, în amintirea ilustrului său soţ.

Despre Teodor Boyan şi conacul său de la Curteşti, marele istoric Nicolae Iorga, cel care s-a născut şi a copilărit în bariera Curteştilor, sat pe care l-a colindat de mai multe ori, urma să scrie: „Mare curte cu foarte mulţi copaci, solemnă ca o pădure, cu cel mai frumos cimitir care se poate închipui. Biserica nouă, de zid, pe locul uneia mai bătrâne, a Sfântului Neculai, care era încă din 1792. Multe cărţi vechi, multe şi de la Băiceni, peste deal, şi de la Mănăstirea Doamnei, unde se face biserică nouă. Toate sunt pline de însemnările celor ce le-au adus din Iaşi sau şi din Bucureşti, din Rîmnic, din Buda... Într-un mormânt de lângă biserică e îngropat, lângă tatăl său,

Todiriță Boyan, cel mai bun primar ce au avut Botoșanii, acela care în scurt timp și cu economie, a pietruit și asfaltat toate străzile..." Cimitirul, de care vorbea marele istoric Nicolae Iorga, se găsea în curtea bisericii din sat. Întrucât Natalia Boyan, născută Misoglu,nu a avut copii, moșia a rămas în stăpânirea familiei Ciolac care la rândul ei o arendează. Unii dintre moștenitori și-au vândut partea lor, unul dintre ultimii cumpărători fiind medicul dentist Dr. Solomon Lutzgarten.

Ultimii proprietari din 1845 au fost George Mavrocordat, cu soție din familia Ciolac, Nicolae Negru, cu nora tot din familia Ciolac și Dr.Solomon Lutzgarten.

Până în 1864 țăranii din Curtești au fost clăcași și apoi lucrători agricoli la diverșii proprietari ai moșiei.

Satul Băiceni - Moșia Băiceni nu a făcut parte din ocolul Târgului Botoșani. Asupra denumirii statului sunt încă o serie de nelămuriri, neavând o variantă certă. Există varianta că primii locuitori ai satului Băiceni ar fi fost aduși din Basarabia, de unde și prima denumire a satului ar fi fost „Basarabi". Această variantă ar fi sprijinită de faptul că în sat există numeroase familii cu numele de Basarab și că un deal din localitate este cunoscut cu numele de Dealul Băsărăboaiei. Acest nume al satului nu este confirmat de nicio sursă istorică, fiind cunoscut doar sub formă de cutumă.

O altă variantă ar fi că numele satului Băiceni ar putea proveni de la antroponimul Baico ori Băicean, de la aceste nume ajungându-se la denumirea cunoscută, satul având vechime destul de mare. Însă, nici în acest sens documentele nu au fost deloc generoase.

În Moldova există două sate cu numele de Băiceni, și anume: satul Băiceni din comuna Cucuteni, județul Iași și cel în speță din comuna Curtești, județul Botoșani. Nu există niciun aspect care să ne îndreptățească să facem vreo legătură între aceste două localități.

Satul Băiceni este atestat documentar la 6 octombrie 1609 într-un document care întărește un act de vânzare: „...i-am dat și i-am întărit slugii noastre, ...a lui dreaptă ocină satul Băicean, parte din mijloc și cu loc de iaz , ce este în ținutul Hârlăului..."

Un alt act, emis de cancelaria voievodului Radu în 8 ianuarie 1617, specifică: „...Io Radu Voievod... a venit în fața noastră, sluga noastră credincioasă Pătrașco Udrea mare vataf de Dorohoi... și a vândut... a treia parte din satul Băiceani, parte din mijloc și cu loc de iaz, ce este în ținutul Hârlău".

La 12 martie 1617 este emis un zapis de întărire asupra pământuluiîn care se menționează că marele vistier Constantin Roșca primește întăritură de la Radu Mihnea voievod pentru o parte din satul Băiceni: „...dăm și întărim... a treia parte din satul Băcenicare este în ținutul Hârlăului" specificându-se „din ispisocul de cumpărătură ce l-au avut de la Ștefan Voievod", acest fapt atestând vechimea satului.

Documentul emis de Alexandru Ilieș voievod la 22 aprilie 1633 menționează : „ Noi Alexandru Iliași voievod... iată au venit în fața voastră, sluga noastră Dimitrie Botoșanul cu un zapis de mărturisire de la slugile noastre Udrea biv vornic...din Dorohoi și de la ...Tiron vătămanul din Necșăni și de la Grigore din Gorbănești și de la Gavril uridnic din Onțăni... că el ș-au cumpărat lui...una parte de ocină, din satul Băiceni, ținutul Hârlăului, de la Rugină diacul..."

Un alt document emis la 28 august 1639 la Iași, prin care Vasile Vodă (Vasile Lupu) întărește lui Ștefan, fratele mitropolitului Varlaam, cumpărarea unor părți de moșii în Băiceni de la Gheorghe Roșca vistiernic, atestă: „Io Vasile Voievod, cu mila lui Dumnezeu, Domn a Țării Moldaviei, adică a venit înaintea noastră și înaintea a lor noștri moldovenești boieri a mari și a mici, boiarinul nostru Ghiorghie Roșca biv visternic de a lui bună voie de nimeni silit nici învăluit de a vândut a lui dreaptă ocină și cumpărătură jumătate sat Oncani, și Tulbureni și a treia parte din satul Băiceni ce-s în ținutul Hârlăului... iar a treia parte dinsatul Băiceani iarăși fusese cumpărătură lui Cstantin Roșca de la Pătrașcu Udrea, iar după moartea lui s-au sculat frații lui și au împărțit între ei cu ocinile lui și i s-a venit aceste de mai sus scrise ocini în partea lui Vasile Roșca dvornic și a cumpărat de la fratele său mai sus scris Gheorghie Roșca vistiernic...lui Ștefan și nepotului său Nechifor."

Un alt document din anul 1644 menționează că Ștefan și Nechifor vând cumpărătuta făcută, inclusiv a treia parte din satul Băiceni: „ Varlaam arhiepiscop și mitropolit Sucevschi, au venit înaintea noastră, frate nostru Ștefan și cu nepotu nostru Nechifor, de nime nevoiți nice asupriți, ce de bună voia lor au vândut a lor dreaptă ocină și cumpărătură... și a treia parte de sat de Băiceani dumitale Iorgăi vistiernicul celui mare..."

Din documentele publicate de Nicolae Iorga referitoare la ținuturile botoșănene, aflăm că în anul 1737 eraun anume Ghiorghiță Vornicul stăpân la Băiceni. La 1751 moșia Băiceni era a „dumisale Vel Logofăt Iordachi Ghica." Familia ghiculeștilor stăpânea în acea perioadă și moșia Corni, vecină cu Băicenii în partea de sud-vest. Un alt document din 1776 ne vorbește pe larg de un alt proprietar și de neînțelegerea de hotar între moșia Băiceni aparținând nedelnicerului Țuban și moșia Curtești aflată în proprietatea lui Costaș Bran.

Din jalba făcută de către egumenul mănăstirii Coșula și răzeșii satelor Coșteni, Buzeni și Zăicești către cnejia divanului Moldovei la 1 septembrie 1811, aflăm că proprietarul moșiei Băiceni era Zaharia Geoan, sau Juan, frate cu stolnicul Iordachi Geoan, proprietarul moșiei Tulbureni. Din aceeași sursă aflăm că de la 1 februarie 1823 și până la 1 februarie 1824 țărani din satul Băiceni au îndeplinit slujba de „podari" în târgul Botoșani. Desigur că acest lucru nu ar fi fost posibil fără o înțelegere prealabilă între conducerea târgului Botoșani și proprietarul moșiei din Băiceni de a învoi această echipă pentru un anîn vederea efectuării lucrării. După exemplul altor orașe, și târgul Botoșani luase hotărârea de a pava străzile principale cu scânduri de stejarpentru a se face un fel de „pod" pe care să se poată ieși fără pericolul de împotmolire în perioadele ploioase. Pentru aceste lucrări la Botoșani au fost angajați țărani din Băiceni care au făcut această muncă vreme de vreo doi ani și

care erau plătiți prin bugetul târgului, fiind scutiți de unele „havalele" și totodată plătindu-li-se imașul pentru boi.

În jurul anului 1832 moșia Băiceni era în proprietatea Serdarului Iordache Șendre(Serdar era dregătorul cu atribuții militare, comandantul cetelor de călăreți din ținuturile de margine, dinspre tătari). În harta rusă de la 1835 satul Băiceni era trecut cu un număr de 70 de gospodării.

Soția lui Iordachi Șendre, Dafina, rămânând văduvă, a terminat de zidit în anul 1847 și a pus în funcțiune în anul 1848 frumoasa biserică din Băiceni, clădire ridicată alături de o veche bisericuță din lemn. Inscripția de pe frontispiciul bisericii, în limba română, dar cu litere chirilice, marchează: „Vezi cetitorule că această Sfântă și Dumnezeiască Biserică se să prăznuiește hramul Sfântului și Marelui Erarh Nicolae este din temelie lucrată prin osândirea și cheltuiala d. Saradar Iordacki Șăndre i soție d. Dafina născută Fon Popovici ca să fie spre veșnică pomenire -1847- iunie 20"

Clopotele bisericii sunt mai vechi decât inscripția de pe frontispiciu. Pe clopotul mic se află următoarea inscripție: „ Iordacki Șăndre Serdar. Dafina Șăndre.1838". Pe lemnul de legătură al clopotului mare este inscripționat anul 1838. Aceste aspecte dovedesc că familia Șăndre a făcut mai întâi danie clopotele pentru biserica veche. Dintre obiectele vechi bisericești aflate aici menționăm: o Evanghelie tipărită în Mitropolia din București în anul 1742, pe vremea lui Mihai Racoviță voievod; Apostolul, lucrare tipărită la Buzău în 1743; un Catavasier tipărit în 1792 la Iași și pe a cărei filă de început este scris ceva greu de descifrat, având data de 1799; o Psaltire tipărită la Mănăstirea Neamț în 1817, pe vremea lui Scarlat Alexandru Calimachi voievod; un Liturghier din 1818; un Tipic cu peste 700 de pagini, care pe una din file are scris – Gheorghe Manoilescu preotu – 1881-Fevruarie 25 zile, Băiceni.

De la biserica din lemn au rămas icoane vechi și prapore, între care o cruce-prapor făcută cu cheltuiala unui oarecare în anul 1837. Pe o lespede de mormânt ce se află lângă zidul bisericii scrie: „ Sub această piatră odihnesc în pace roaba lui Dumnezeu Maria, fia d-lui Athanasie și a d-nei Casandra Pan- filu, născută la 30 mart și înmormântată la 14 noiembrie 1873" (fiind vorba deci de un copil de câteva luni). Familia Panfil era rudă cu familia Șendre. Sache Panfil era nepot de-a Dafinei Șendre de la o soră căsătorită la Focșani. Dumitru Popovici, căruia îi rămăsese moștenire moșia Băiceni, l-a trimis pe Sache Pamfil să locuiască la curtea din Băiceni și să administreze gospodăria.

Despre familia Șăndre sau Șendre nu s-au putut afla prea multe date biografice. Doar în catagrafia orașului Botoșani din 1832, în rândul boierilor figurează Paharnicul Costache Șendre și soția sa Elenco, fără mențiuni de proprietate, iar pentru alegerea eforilor din 1836, tot în rândul boierilor, era menționat Șerdarul Ioniță Șendrea de 44 ani și care avea drept proprietate o casă. Nu avem însă nicio referire dacă între aceștia și cei de la Băiceni este vreun grad de rudenie.

Dafina Șendre, născută Popovici, făcea parte din vestita familie de bucovineni din mijlocul căreia s-a ridicat lupta pentru drepturile românilor din timpul stăpânirii

habsburgice. Învătătorul din Băiceni, D. Miron, s-a deplasat în 1939 la Costâna, în județul Suceava, pentru a-l ruga pe ultimul Popovici, Dimitrie Niculiță Popovici, să-l ajute la culegerea câtorva date referitoare la legătura familiei acestuia cu moșia Băiceni. Din discuțiile avute, învățătorul D. Miron a sintetizat următoarele: - Familia Popovici din Bucovina era la origine neam aromân din Acarnania-Macedonia. Un Niculiță din această spiță a fost un erou sub Vasile II Bulgaroturcul. Un alt Niculiță, poate un nepot al celui de mai sus, unul Andrei Nicoliță, a fost un alt erou macedonean. Un Niculiță din a patra generație a lui Andrei care-și spune Popovici, Dumitru Niculiță Popovici, cumpără moșia Stupca din județul Suceava, pe atunci sub stăpânire austriacă. Acest Dumitru Popovici moare la 26 mai 1828 și-i rămân mai multe fete, între care Dafina, căsătorită apoi cu serdarul Iordache Șendre. Dafina Șendre moare în anul 1868, soțul ei murind ceva mai înainte după ce orbise. Iordache și Dafina Șendre nu au avut moștenitori direcți. Un fecior de-al lui Dumitru Popovici, deci un frate de-al Dafinei, Manolache Popovici, are un fiu, Alecu Popovici, căruia Dafina îi va lăsa moștenire moșia Băiceni.

Înainte de moarte Dafina Șendre, arajându-și drepturile de moștenire pentru nepotul ei, face și unele danii Mănăstirii Neamțului și alte diferite „legate" după cum urmează:- „Primarele comunii Curteștii din plasa Târrgului, județul Botoșani. Încredințăz, că astăz cu declarație D-lui Atanasie Panfil înregistrat la Nr. 1120 am primit suma de lei noi 1361 și bani 69, plătiți de D-l Alecu Popovici, proprietarul moșiei Băiceni din această comună și legatariul universal a defunctei Dafina Șendre, legatu lăsatu de aceasta în favoarea locuitorilor de pe zisa moșie pentru plata dărilor fiscale ... Spre dovadă, o dată cu toate qutanțele banilor tăieți din condice emise, s-a datu D-lui Panfil și prezenta qitațiune din partea noastră. (1868, noiembrie 5)."

-Mănăstirii Neamț i s-au dat danii în bani mai mulți ani :„ Chitanție, douăzeci galbeni austrieci am primit subscrisulu Stari –al Santei Monastiri Neamtzului, de la D-l Dimitrie Mărza însărcinat din partea Domniei Sale D-l Alecu fon Popovici, kironomulu răposatei Doamna Dafina Șăndre care au lăsatu legatum acestei sănte Monastiri. Și spre regulă se liberează această quitanție.(1871, maiu 3. Timotei Arhimandrit)

Alecu Popovici nu a avut nici el moștenitori, moare în anul 1878 la Storești pe moșia lui și lasă la rândul său moșia Băiceni moștenire nepotului său de la frate, Iancu Popovici, pe nume Niculăiță Dumitru Popovici. Acest Dumitru Niculăiță Popovici nu a avut nici el moștenitori și vinde în 1937 ce mai rămăsese din moșia Băiceni, după expropierea din 1921, unui nepot de la soră, Aritonovici, proprietarul moșiei Șcheia din județul Suceava. Această familie locuia în târgul Botoșani.

Dintr-o publicație apărută la Botoșani și semnată de avocatul N. Enășescu aflăm că: „moșia Băiceni, jumătate de oră departe de orașul Botoșani, în întindere de 530 fălci, (757ha.), din care 200 fălci pădure tânără parchetată pe 40 ani, restul loc de arătură, fânеț și imaș. Avea case mari cu șase odăi de locuință, grajd, șură, coșare și standoală, toate în stare bună se pune în vânzare." . Nu s-a găsit cumpărătorul dorit, iar anunțul s-a repetat consecutiv în alte două numere ale gazetei, moșia rămânând astfel în stăpânirea familiei Popovici încă mult timp.

În timpul reformei agrare din 1864 Dafina Şendre era încă în viaţă. Dumitru Popovici, strănepotul ei, familia acestuia nelocuind niciodată la Băiceni, a trebuit să cedeze pământul arabil pentru împroprietărirea ţăranilor din 1921, iar pădurea şi grădina unde fusese „curtea", proprietatea lui Aritonovici, au fost expropriate după 1944.

Orăşeni (Orăşeni Deal şi Orăşeni Vale) – În foarte multe situaţii când se vorbeşte de aceste aşezări apare invariabil gândul că întemeierea lor ar fi avut legătură cu locuitorii de la oraş, în cazul de faţă cei din oraşul Botoşani, acesta aflându-se la doar 9 km. Aşadar, se trage concluzia că locuitori din oraş s-au aşezat aici, astfel formându-se satul de unde ar proveni denumirea „Orăşeni", acest lucru fiind menţionat în multe lucrări care explică numele localităţilor, inclusiv în Dicţionarul geografic al jud. Botoşani apărut în 1985, de aici informaţia fiind preluată de alte lucrări de specialitate. Luând însă în calcul realităţile din teren, cu greu ar fi putut fi acceptată această situaţie. În primul rând, termenul de „orăşean", „orăşeni", este unul de factură modernă, foarte greu de acceptat ca acesta să fi fost în vocabularul uzual în momentul formării satului sau satelor. Pentru locuitorii de la oraş în zonă se folosea şi încă se mai foloseşte şi astăzi, în mare parte pentru populaţia vârstnică, termenul de „târgău", nicidecum cel de „orăşean". Dealtfel, documentele vechi nu vorbesc mai deloc de „oraşul Botoşani", ci de „târgul Botoşani", astfel încât probabilitatea ca cei din „târg" să fie numiţi „orăşeni" de către localnici este extrem de scăzută, aş spune nulă, in sec XV, XVI, XVII, XVIII, dacă ne gândim chiar şi în zilele actuale acesta este folosit extrem de puţin. Astfel, numele satului, oiconimul „ Orăşeni", nu poate avea ca sursă de proveniență decât antroponimul „Orăş".

Din documentele cunoscute până în prezent, tragem concluzia că satele ar fi de origine ceva mai nouă şi nu se poate afla care din cele două este mai vechi, însă se merge pe varianta că satul Orăşeni Vale ar fi fost fondat primul, după care are loc extinderea spre sud printr-un cătun. Satul Orăşeni Deal s-a format în valea Bursucăriei printr-un cătun al satului Orăşeni Vale care iniţial s-a numit Delenii, de la aşezarea sa devenind sat propriu zis în anul 1904. Satul Orăşeni Deal este situat pe un platou cu teren adecvat agriculturii, pe când satul Orăşeni Vale este situat pe văi şi pe coaste, lângă pârâul Miletin, fapt specific aşezărilor mai vechi care de regulă se fondau pe terenurile mai puţin prielnice pentru agricultură. Există numeroase situaţii când dintr-un sat s-a mai format altul prin expansiune, extindere care a avut mai multe cauze. Chiar în apropiere avem situaţii asemănătoare: Cătămărăşti Deal şi Cătămărăşti Vale, Manoleşti Deal şi Manoleşti Vale, sau în alte părţi din ţară unde la denumirea satului s-a adăugat „de Sus" sau „ de Jos".

În apropierea satului Orăşeni, pe valea Dresleucăi, în partea stângă a drumului Botoşani- Hârlău-Iaşi se afla satul Oncani care s-a desfiinţat între timp. În lucrarea Principatele Române la începutul sec. XIX a istoricului C.C Giurescu, pe baza Hărţii ruse din 1835, ni se arată că în satul Oncani existau în acel an foarte puţine gospodării, satul Orăşeni fiind trecut de două ori, o dată cu 32 de gospodării şi a doua oară cu 22 gospodării. . Pentru prima aşezare este satul Orăşeni Vale iar pentru

cea de-a doua este satul Orășeni- Schit (cunoscut și sub numele de Maici), din comuna Cristești, tot din vecinătate. Se presupune că locuitorii satului Oncani și-ar fi părăsit localitatea pentru că aceasta era așezată într-un loc primejdios, prea aproape de drumul Botoșani-Iași, în calea diferitelor incursiuni străine, și s-ar fi stabilit în mare parte pe locurile actualelor sate –Orășeni.

După unele informații de la 1891 se crede că satul Orășeni Vale ar fi avut ca primi locuitori niște transilvăneni ce se numeau Conagi, acest nume rămânând numaidealului dintre cele două părți ale satului, Dealul Conagi, astăzi Dealul Viei.

Într-un document din 1587 domnitorul Moldovei, Petru Șchiopul, întărește lui Gavril logofăt vii în Dealul Domnesc și ocine în Orășeni și Răvăcăuți: „ Din mila lui Dumnezeu, noi Io Petru voievod, domn al Țării Moldovei...Și la aceasta deasemeni a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, sluga noastră Văscan Orăș aprod, fiul lui Grigore Orăș vornic, nepotul lui Iurie Orăț, strănepotul lui Fădor Orăș cel bătrân, de bună voea lui, nesilit de nimeni, nici asuprit, și a vândut ocinile și dedinile sale din dreptele lor privilegii și cu învoirea tuturor fraților lui, iar el să-i despăgubească în altă parte din privilegiul de danie ce a avut străbunicul lui, Fădor Orăș, de la Ștefan voievod cel Bătrân și din ispisocul de întărire ce a avut de la domnia mea, a treia parte din satul Orășeni , ce a fost vialujenie bunicului lui și de asemenea a treia parte din a treia parte din acel sat Orășeni, ce este cumpărătura tatălui lui, Grigore Orăș, de la Drăgoi fiul Andrei, pentru două sute și șaptezeci zloți tătărăști și din aceleași privilegii și de asemenea a treia parte din a treia parte din același sat Orășeni, ce este cumpărătura tatălui său Grigore Orăș de la Alexa și de la Dragoș Răjăvenaschii, pentru două sute zloți tătărăți și din același privilegiu mai sus scris, care sunt părți peste tot din satul a treia parte..."

După aproape 29 de ani de la această vânzare, Anisia, fiica acelui Gavril logofăt, vinde partea ei de moșie. Documentul de vânzare este dat de către Ștefan Tomșa, domnul Moldovei, și este datat la 20 ianuarie 1613: „Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, iată a venit înaintea noastră și înaintea boierilor noștri, Anisia, fiica lui Gavril Nemiș, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, și a vândut dreapta sa ocină și dedină, din uric ce a avut bunicul ei de la voievozi, din jumătatea satului Orășeni, din partea lui Nemișca toată parte ei, ce se va alege, ce este în ținutul Hârlău și cu partea de baltă ce se numește Crivaia (există și astăzi în satul Orășeni Vale un teren de baltă, de-a lungul Miletinului, numit de localnici Chirivoaia) ..."

După cum reiese din documente, această familie Orăș era destul de înstărită, avea proprietăți și privilegii, cumpărând loturi în diferite părți. Familia Orăș intră așadar în stăpânirea unor terenuri de la Orășeni. Probabil că mai întâi a fost Fădor Orăș , după care au urmat Iurie Orăș, Grigore Orăș vornic și Vascan Orăș –aprod. De la Vascan Orăș o parte din moșia Orășeni este cumpărată de Gavril logofăt. Apoi Anisia, fiica sau nepoata lui Gavril logofăt, vinde partea ei lui Pătrașcu Udrea (familia Udrea avea în acea vreme părți din moșia Cristești, satul alăturat.). Aceste documente referitoare la moșia Orășeni ne fac să concluzionăm că înainte de 1584, până la familia Orăș au mai stăpânit la Orășeni și alți proprietari, și anume un Drăgoi, fiul Anei, Alexa și Dragoș Răjevenschii.

Aşadar, aşezarea exista în mod cert sub alt nume (poate Conagi), nume care a fost schimbat de către familia Orăş, aceasta din urmă deţinând privilegii de la voievodul Ştefan cel Mare. Schimbarea de nume a aşezărilor se practica în acea perioadă, de regulă după dorinţa noului proprietar, frecventă fiind de asemenea şi schimbarea aşezărilor dintr-un loc în altul.

Satul Orăşeni este atestat documentar şi în septembrie 1603 pe un document de vecinătate unde este menţionat: „ mai sus, spre Orăşeni până la cotul Nemeşului..."

Un document de la Radu Voievod din 12 martie 1617 certifică o danie: „...dăm şi întărim boierului nostru...jumătatea de sat Oncani şi jumătatea din Tulbureni, care este în ţinutul Hârlăului, jumătatea de sus, partea de către Botoşani cu curţi şi cu iaz de jos şi cu moară...dinspre Orăşeni, din ispisocul de cumpărătură ce a avut de la Ştefan voievod."

La 5 martie 1618 este emis un act de întăritură de către domnul Radu Voievod asupra unei proprietăţi: „ Radu voievod întăreşte lui Pătraşcu Udre o a treia parte din a patra parte a satului Orăşeni, cu pometi şi balta Crivăţ, în Cotul Nemeşului care iaste în ţinutul Hârlăului...întăreşte siliştea Giurcăşanii care se chiamă Buzănii, cu parte de heleşteu şi cu loc de moară."

Documentele istorice vorbesc aşadar de vechi proprietari ai satului, printre care familiaUdre sau Udrea, apoi Roşca, familii de mari boieri cu dregătorii importante în conducerea statului feudal Moldova. După anul 1843 a fost proprietar aici, pentru un timp mai scurt, peste o bucată de moşie cumpărată de la Constantin Urecaş stolnicul Vasile Iuraşcu, bunicul după mamă al poetului naţional- Mihai Eminescu. Din unele surse, neconfirmate de documente, se crede că ultimii mari proprietari ai moşiei Orăşeni, pe la 1840, au fost soţii Ioan şi Maria Caraiani care au donat moşia prin testament Epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi. Donaţia s-a făcut cu condiţia ca Epitropia să construiască o biserică în satul Orăşeni Deal. Biserica a început a fi zidită în anul 1856, fiind terminată în anul 1861, iar în anul 1885 aceasta a fost renovată prin contribuţia enoriaşilor.

La popularea satului au contribuit şi locuitori din satul Siliştea (com Stăuceni), strămutaţi aici în număr destul de mare.

În anul 1864 moşia se găsea încă în proprietatea Epitropiei Sf. Spiridon din Iaşi. În anul 1890 satul Orăşeni avea 1437 ha şi o populaţie de 614 suflete. Terenul, deşi este mai mult deluros, totuşi este productiv având la sf. sec XIX 593 ha arătură, 343 ha fâneţe, 129 ha imaş şi 571 ha pădure.

Până la reforma agrară din 1921 sătenii au lucrat terenurile de pe moşia Spiridoniei din Iaşi.

Mănăstirea Doamnei – Potrivit unor scrieri atât mai vechi, cât şi mai recente, pe locul unde se găseşte actuala biserică din sat ar fi existat o veche mănăstire aflată în apanajul doamnelor Moldovei. Existenţa acesteia este sigură, însă se pune marea problemă de când îi datăm existenţa şi cine este Doamna care a întemeiat această

mănăstire. Marele istoric N. Iorga a lansat o presupunere : „Poate că va fi zidit-o Elena Doamna" , presupunere care a fost propagată și întărită de Artur Gorovei în Monografia orașului Botoșani , iar iconomul Al. H. Simionescu considera acest lucru drept cert. Ceva mai târziu ierodiaconul Ioanichie Bălan a dat drept cert fondarea acestei mănăstiri în anul 1552.

În anul 1930 a fost publicat la Chișinău un perilipsis cu toate documentele pe care le primise Mănăstirea Doamnei pe numele său până la data de 10 februarie 1810, când a fost inspectată de o comisie de la Dicasteria Moldovei. Perilipsisul cuprindea 75 de documente trecute în ordine cronologică, începând cu un „Ispisoc sârbesc vechi, scris din leatul 6889" , ceea ce înseamnă anul 1381, fapt ce ar duce fondarea mănăstirii în timpul lui Petru I Mușatinul. Daca mănăstirea ar fi fost întemeiată în acel an, asta ar însemna că târgul Botoșani se găsea într-o situație înfloritoare de vreme ce el fusese ales de apanaj pentru Doamna Moldovei. Acest lucru este foarte greu de luat în seamă întrucât niciun document nu vorbește despre târgul Botoșanilor ca apanaj al doamnelor Moldovei. Mai mult, majoritatea doamnelor Moldovei din acea perioadă a aparținut cultului catolic astfel încât niciuna dintre acestea neputând ctitori o biserică ortodoxă în pădurice a din apropierea târgului Botoșani. În perilipsiul Mănăstirii Doamnei mai sunt trecute în continuare încă două ispisoace vechi „sârbești" de la unii voievozi din Țara Românească, care întăresc și mai mult confuzia. I.D Marin încearcă printr-un amplu studiu, apărut în revista Hierasus, să demonstreze că Mănăstirea Doamnei este o ctitorie a Țării Românești în Moldova în sec. al XIV-lea.

Al doilea document din perilipsisul său este intitulat „ Ispisoc sârbesc de la Radu Voievod, din 6995, iulie 12", ce ar însemna 1487. În acel an în Țara Românească domn era Vlad Călugărul care, deși fusese pus de Ștefan cel Mare, trecuse de partea turcilor. Întrucât ispisocul a fost dat de un Radu Voievod, nu de Vlad Călugărul, se pare că ar fi vorba de Radu al II-lea, fiul lui Mircea cel Bătrân, domn în 1427 la 12 iulie, greșeala ar aparține copistului care ar fi scris în slovocifre în loc de 6935 -6995.

Al treilea document din perilipsis este un „ Ispisoc sârbesc vechi de la Ion Radu Voievod din 7004" , ceea ce ar însemna 1496.Practic, acesta este de la Radu cel Mare, văr primar cu Maria Vochița , doamna lui Ștefan cel Mare. Anul 1496 ar coincide cu mai multe construcții și renovări de biserici din Moldova, printre care și cea de la Mănăstirea Doamnei, de aici venind și concluzia lui I.D Marin că aceasta ar fi o ctitorie a Țării Românești, lucru puțin probabil dar nu de neglijat totuși.

Doamna Elena Rareș, după ce a revenit cu a doua domnie a soțului ei Petru Rareș, a clădit din nou, de această dată din piatră, biserica – Sfântul Gheorghe –din Botoșani. Mai târziu, după cum confirmă și pomelnicul cel vechi de la Popăuți, „ doamna Elena Răreșoaia a înnoit de iznoavă și biserica de la Mănăstirea Doamnei, la anul 1552" , dată care este invocată ca presupunere a fondării de N.Iorga și dată ca certă de Artur Gorovei și Al. H. Simionescu. Există controversa, și am precizat că nu de neglijat, la care aderă și I.D Marin, că doamna Elena Rareș ar fi refăcut biserica fiindcă era complet distrusă, dar nu ea a fost și prima doamnă a Moldovei care a întemeiat-o. Existența bisericii cu mult înainte de Elena Rareș, chiar înaintea

doamnei Maria- Voichița, este puțin probabilă întrucât, cum am mai precizat cu câteva excepții, doamnele Moldovei dinaintea acestora erau catolice, iar cele câteva ortodoxe aveau apanajul în alte locații. Astfel, biserica de la Mănăstirea Doamnei a fost ctitorită cel mai probabil fie de Maria-Voichița, fie de Elena Rareș, lucru pe care nu-l putem ști cu precizie.

Clădită pe moșia Tătărași, care era loc domnesc, Mănăstirea Doamnei a fost înzestrată cu partea apuseană a acestei moșii din pârâul Dresleuca și până la capătul ei, pe creasta Sgriveților (Dl. Crivăț azi). A mai avut în folosință și moșia Costești, iar Moise Movilă voievod în 1631, la 3 august, i-a mai dăruit și satul Cetățuia din ocolul târgului Bârlad, dar Vasile Lupu voievod i-a luat acest sat în anul 1637.

După ce capitala Moldovei a fost mutată de la Suceava la Iași, Mănăstirea Doamnei avea să fie lăsată pe un plan secundar. În timpul lui Moise Movilă, (10 iulie 1631), Mănăstirea Doamnei avea să devină metoc la Mănăstirea Rossiko din Muntele Athos. De acolo au venit la conducere călugări greci, care i-au înlocuit hramul cel vechi, Învierea, cu hramul Sf. Pantelimon pe care-l avea Mănăstirea Rossiko, hram care s-a păstrat până astăzi. Totuși, deocamdată, gospodărindu-se singură, mănăstirea a primit danie o casă cu tot locul ei din Botoșani de la Anastasia Fătocia la 3 august 1648, a cumpărat vatra unui helești de pe apa Teișorii la 1 mai 1656, a primit o vie de la Hârlău dăruită de postelnicul Iane Hadâmbul la 4 noiembrie 1660 și a luat în stăpânire, de veci, încă un helești de pe Valea Dresleucei, drept 200 de lei cu care câțiva locuitori din Botoșani erau datori mănăstirii. Pentru eleșteu, mănăstirea a primit și „uricele bătrâne". Fiindcă poslușnicii mănăstirii erau mereu hăituiți de conducerea târgului, Ecaterina, doamna lui Evstratie Dabija voievod, le-a trimis o cartegospodvornicilor de la Botoșani la 8 ianuarie 1662 să nu-i mai supere poslușnicii mănăstirii sale de la Botoșani cu dările și angheriile, ci să lucreze numai la mănăstire pentru că ei au cărți de la Moise Voievod, de la răposata doamna Tudosca și de la Caterina doamna. Chiar de ar veni careva cu carte domnească, vornicii să-i dea aceluia zi la domnie pentru că s-au jeluit călugării de acolo că le învăluie poslușnicii. Și Ștefan Petriceico voievod a scris o carte gospod, la 1673, pentru ocrotirea acestor poslușnici, dar nici această carte nu le-a ușurat traiul și ei au prins a fugi de la mănăstire.

Peste 8 ani, mănăstirea nu mai avea niciun poslușnic.

Gheorghe Duca voievod l-a împuternicit pe egumen la 2 ianuarie 1681 să-și caute vecinii și să-i aducă la mănăstire, ori de unde i-ar găsi.

S-a crezut mai apoi că treburile merg prost numai din cauza egumenului și s-a trecut la schimbarea acestora din ce în ce mai des. În timpul lui Constantin Cantemir voievod, la 20 decembrie 1685, însuși mitropolitul Dosoftei din Suceava a instalat un egumen nou, pe Hristant. Și totuși mănăstirea mergea din rău în mai rău. Pe pământul ei și chiar în apropiere de aceasta trecea un drum mare între Suceava și târgul Botoșani. Acest drum avea să aducă mari pagube și jefuiri mănăstirii întrucât era colindat de numeroase oști străine și trecători de toate spețele.

Mihai Cehan Racoviță voievod, la stăruința soției sale, Doamna Ana, și la rugămintea arhimandritului Varlaam, a eliberat o carte domnească de scutire la 18

noiembrie 1708 pentru ca această mănăstire, „pustiită din vremurile nepăcii, să fie lăsată în pace, de toate dările și angăriile, câte vor hi pi țară și pe ale mănăstirii... Nime la nimic să nu amestece mănăstirea, nici cu târgu, nici cu țara, ce de către toți să aibă pace." În document s-a făcut precizarea: „nici cu târgu, nici cu țara", pentru că toate dările, de orice fel, din târgul Botoșani și din cele 12 moșii vecine se strângeau separat pentru Doamna, pentru slujbașii Doamnei, iar din țară strângeau dările alți slujbași pentru Domn. Însă, oamenii din ocolul Doamnei fiind storși de dări, unii pentru Domn, alții pentru Doamna, chiar și cu două rânduri de dări deodată, ca să scape dădeau bir cu fugiții.

Și călugării o duceau foarte rău pentru că veniturile mănăstirii erau încasate direct de mănăstirea Russik fără a le lăsa și lor măcar întreținerea. Mai mult de atât, călugarii erau priviți și cu dispreț. De exemplu, un călugăr grec, inspector în Moldova, peste mănăstirile închinate la Muntele Athos, a făcut un zapis de învoială cu negustorul Manole pentru repararea unui iaz și a unei mori de pe Dresleuca, urmând ca 2/3 din venitul peștelui și al morii să le trimită negustorului Manole direct la Mănăstirea Russiko. Zapisul se încheie cu mențiunea: „ Pentru călugării de la Mănăstirea Doamnei nu le-am datu voie să se amestece la nemic, căci fiind eu aice în țară de atâția ani, n-am văzut niciodată măcar un călugăr om de treabă, ci tot niște bețivi și nevrednici."

Întrucât călugării erau lăsați în situația mizerabilă de a nu avea ce mânca, mitropolitul Gheorghe al Sucevei și a toată Moldova le-a slobozit o carte de milostenie la 30 august 1727 în baza căreia ei să poată umbla cu cerutul prin sate.

În partea de nord a mănăstirii și chiar alături de ea se afla un loc de vreo două sute de hectare numai cu pomi roditori. Locul acela purta numele de Livada. Călugării stăpâneau Livada de mai multe secole. Însă Dumitrașco Calmâșul de la Stânceşti s-a pus cu rugăminte pe lângă Grigore Ghica Voievod ca să-i dăruiască lui Livada Mănăstirii, reușind s-o capete la data de 18 august 1747. Întrucât era rudă cu domnitorul, a obținut mult mai ușor acest lucru. Constantin Mihai Cehan Racoviță voievod, care în 1751 transformase biserica de la Popăuți în mănăstire, a pus ochii pe Livadă cu gândul s-o dea la Popăuți. Calmâșul, văzând că pierde Livada, a făcut un zapis prin care a dăruit Livada, dar nu Mănăstirii Popăuți, ci Mănăstirii Doamnei. După ce C-tin Mihai Cehan Racoviță s-a mutat cu domnia în Țara Românească, fiind epoca fanariotă și domnii se schimbau între cele două țări, Dumitrașco mare ban i-a scris fratelui său, Ioan Toader Callimachi, care era vel terziman la Constantinopole, să urmărească acel zapis de danie care acum era ajuns la Mănăstirea Russiko, răspunsul aducându-i mare bucurie: „Frate, te-am scăpat și de sila lui Constantin voievod și am luat scrisorile de la părinții esfiumeniți, precum și zapisul de danie, cu iscălitura d-tale, care l-au rupt însuși părintele Thesalonic, căruia trebuie să-i mulțumești, trimețându-i măcar o putină cu miere de la Vaslui și câțiva caşcavali de munte. Stăpânește de acum în pace Livada și n-ai nicio grijă, căci și la Patriarhie se știe că, Constantin voievod au vrut să facă pomană cu colaci străini."

În baza acestei scrisori particulare, Dumitrașco Calmașul a stăpânit Livada împreună cu urmașii săi, cu mici întreruperi până în anul 1814, deși ei înșiși erau convinși că o stăpânesc pe nedrept în paguba mănăstirii.

Din partea domniei s-au dat din când în când unele semne de atențiepentru mănăstire. Grigore Ghica voievod, încă din 20 mai 1737, i-a dat voie mănăstirii să-și caute trei oameni străini care vor fi iertați de toate dările și angheriile, oricâte s-ar ivi în Moldova.

Ion Nicolae Mavrocordat voievod, în1774, mai 25, i-a scutit 300 de stupi de desetină, 300 de oi goștină, 300 de vedre cu vin de vădrărit și 50 de vite de văcărit , scutirile acestea fiind neînchipuit de mari față de starea de fapt a mănăstirii căci ea nu mai avea niciun petic de pământ disponibil pe care să-și poată gospodări atâtea oi, vite, vii și stupi. Moșiile sale erau date în arendă direct de la Muntele Athos, fără să i se repartizeze și ei un venit cât de mic, măcar pentru întreținere, iar dacă mai târziu acele scutiri i-au fost reduse de Scarlat Ghica voievod în anul 1757 și de Mihail Constantin Șuțu voievod la 3 octombrie 1793, la 200 stupi, 200 de oi, 200 de vedre de vin, 40 de vite și 100 de porci , mănăstirea încă era în totală imposibilitate de a se declara proprietară pe atâta avere.

Foarte curios este faptul că tocmai în acea perioadă foarte grea pentru mănăstire s-au pus bazele satului de lângă ea, sat care urma să-i poarte numele,Mănăstirea Doamnei. La 14 septembrie 1774, Divanul Cnejiei Moldovei i-a dat egumenului 15 liude scutelnici cu protecția feldmareșalului Rumeanțev. Catagrafia din același an 1774 îi arată nominal pe toți acei 15 scutelnici și un popă Simion. Tot nominal sunt trecuți în continuare alți scutelnici, dați mănăstirii de diferiți boieri: Stolnicul Constantin Balș – 16 scutelnici, jitnicerul Manolache -15, vistiernicul Constantin Sturza -2, iar șătrăroaia lui Lascarache Ruset- 4 scutelnici.

La 25 februarie 1790, tot Divanul Cnejiei Moldovei i-a mai dat mănăstirii o „carte pentru 8 scutelnici lăsați din vistierie, care să nu fie supărați cu nici o dare." Unii din primii scutelnici au și acum urmași în satul Mănăstirea Doamnei. Ne referim la familiile: Coteață, Ciolan, Drobotă, Petruță, Ungureanu, Mardare, Homoreanu, Țurcanu și Vlădeanu.

O inspecție, realizată la data de 10 februarie 1810 de către Mitopolia Moldovei, găsea Mănăstirea în următoarea stare: în chiliile mănăstirii s-a găsit un boieriu grec, Constandin pitar, cu familie și copii. Acesta, prin înțelegere cu egumenul mănăstirii Russiko, a luat în arendă această moșie cu etision de 400 lei pe an, atâta cât se află împrejurul mănăstirii, cu satul în care se află peste 60 gospodari, cu iaz, cu moară, cu 5 pogoane de vie, cu 7 dugheni în târgul Botoșani, care dugheni cuprind chiria lor 363 lei pe an. Numitul pitar a intrat în stăpânirea mănăstirii în anul 1808 la 23 aprilie, iar durata arendei nu era specificată. Mănăstirea se găsea într-o stare foarte proastă. Înăuntru catapeteasma era nezugrăvită, veșmintele foarte proaste și nevrednice de a mai sluji preotul cu ele; chiliile se risipesc, îngrăditurile erau stricate, dobitoacele umblă prin cimitir; numai o evanghelie s-a găsit în stare mai bună, fiind firicată cu argint, fapt care-l făcuse pitarul cu cheltuiala sa. Se specifică că mănăstirea mai are și o altă moșie, mai la câmp, ce se numește Costești, care este

dată în stăpânire cu anul unui negustor, anume Gheorghe Drumbali, care a luat-o în arendă de la Sfinția sa părintele Kir Teodorit, arhimandrit, ce este egumen la mănăstirea Florești. Contractul de arendă era de 2000 lei pe an și era început la 23 aprilie 1808.

După inspecție a fost numit ca egumen ieromonahul Teofan. De fapt, acesta a fost ultimul egumen pentru că în februarie 1814 Mănăstirea Russiko a cerut aprobarea de a-și scoate la vânzare moșiile sale, în speță Mănăstirea Doamnei cu Livada și Costeștii, pentru motivul că acestea nu mai aduceau niciun venit. Divanul Domnesc a admis această scoatere la vânzare la 17 martie, iar domnitorul Scarlat Alex Calimachi urma să-i dea aprobarea la 21 martie 1814. La 6 aprilie același an, moșiile au fost scoase la sultan-mezat, iar în 24 iulie s-au adjudecat. Cel mai mare preț pentru aceste moșii a fost de 191500 lei, dat de marele vistiernic Iordache Roset, care a reprezentat-o la mezat pe „Luminăția sa Doamna Smaranda", soția voievodului Scarlat Al. Callimachi. În anul viitor, la 19 aprilie 1815, Doamna Smaranda și-a primit hrisov de proprietate din partea soțului său pe aceste moșii.

Ca o ironie a sorții, mănăstirea care a fost fondată și întreținută de doamnele Moldovei, urma să fie desființată tot de o doamna a acestei țări. Călugării de aici s-au întors la Mănăstirea Russiko, luând cu ei și documentele fostei mănăstiri.

După aceasta, fosta mănăstire a Doamnei a fost dărâmată. Sătenii și-au construit altă biserică, nespectaculoasă, cu pereții din nuiele de lut, cu înfățișarea unei case țărănești. Lutuită în fiecare an, aceasta a funcționat până la 7 august 1902 când a fost demolată.

Pe locul acesteia s-a început construirea unei biserici noi din piatră și cărămidă. La ridicarea ei au contribuit locuitorii satului Mănăstirea Doamnei, dar s-a umblat și cu pantahuza în satele vecine. Construcția urma să fie terminată abia peste 9 ani, în 1911, în ea urmând să slujească preotul din satul Curtești.

Satul Agafton – Satul a fost fondat în jurul anului 1727 când un călugăr, Agafton de la Mănăstirea Doamnei, s-a izolat în codru pe moșia Tătărași. Acolo și-a făcut o sihăstrie de lemn cu chilie, apoi o mică prisacă și câțiva pomi fructiferi. Treptat, în zona respectivă au început să vină și alți călugări, astfel ajungându-se în scurt timp la neînțelegeri. Nemulțumit, sihastrul Agafton a trimis o jalbă domnitorului Grigore Ghica. Se pare că acesta a avut noroc, jalba sa având rezultat astfel încât voievodul Grigore Ghica i-a eliberat un privilegiu la data de 1 octombrie 1729, privilegiu prin care acesta putea trăi în pace, nesupărat de nimeni, la sihăstria sa. Domnitorul i-a dat și o bucată de codru și o zonă de teren arabil, atât pentru el, cât și pentru alți călugări care se vor oploși la sihăstria lui, cam 430 de hectare în total. I-a mai dat dreptul de a-și căuta doi oameni străini care vor fi iertați de orice dare domnească și scutirea de desetină pentru 100 de stupi ca să aibă ceară pentru lumânări. Mai târziu, privilegiul acesta i-a fost întărit și de alți domnitori: de Constantin Mavrocordat la 22 iulie 1733 , apoi de Ioan Mavrocordat voievod la data de 30 noiembrie 1744 , de Matei Ghica voievod la data 13 octombrie 1754 și în

final de Alexandru Moruzi voievod la data de 30 septembrie 1792, care la scutirile sale a adăugat și scutirea de gostină pentru 100 de porci.

După o altă legendă relatată de stareța Ambrozia Hrițuc, sihastrul Agafton s-a rezemat într-o zi de un stejar falnic din pădurea Baisa și din interiorul său a auzit glasuri îngerești cântând Troparul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil. El a construit o biserică din trunchiul acelui copac, iar până la ridicarea schitului pustnicul a dormit într-un bordei sub pământ. Într-o poieniță din mijlocul pădurii, pustnicul Agafton a construit o biserică de lemn, cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil". Așezământul monahal a fost cunoscut la început sub numele de „Sihăstria lui Agafton". Schitul s-a extins în timp pe culmea dealului și pe versanții sudici și nordici ale versantului de la marginea pădurii Baisa.

În jurul schitului Agafton s-au adăugat cu vremea așezări omenești, formându-se astfel satul care și-a luat numele după cel al călugărului, ca prim localnic.

Schitul întemeiat de Agafton a avut obște de călugări până la începutul secolului al XIX-lea.

După alegerea ca Mitropolit al Moldovei a lui Veniamin Costachi (1803-1842, cu întreruperi), a avut loc o reorganizare a activității monahale din Moldova. În anul 1803, acesta a înființat Seminarul de la Socola, mutând măicuțele de acolo la Mănăstirea Agapia (care avea atunci obște de călugări). Cum în acea perioadă existau în Moldova puține mănăstiri de călugărițe, în principal cele de la Agapia și Văratic, mitropolitul Veniamin Costachi a dispus prin 1814 transformarea Schitului de călugări de la Agafton în mănăstire de călugărițe: „unde au strălucit prin evlavie fiicele și văduvele boierilor de altădată, precum și toate acele fiice din popor ce au căutat o viață de liniște și reculegere", după cum relatează autorul singurei monografii cunoscute a mănăstirii, Al. H. Simionescu.

Până la mijlocul secolului al XIX-lea, Mănăstirea Agafton s-a extins devenind una dintre cele mai mari mănăstiri de maici din Moldova. Aici au viețuit ca monahii numeroase fiice și văduve de boieri provenind din familii cu un rol important în istoria țării: Pisoschi, Vârnav, Curt, Buznea, Codrescu, Radu, Herescu, Tăutu, Jian, Sevastos, Filipescu, Popovici, Manu, Grigoriu, Timuș, Hasnaș, Haret, Iurașcu, Bosie, Mavromatti, Gafencu, Stamatopol.

Ca urmare a creșterii numărului de măicuțe, bisericuța de lemn a devenit neîncăpătoare, simțindu-se nevoia unui lăcaș de cult mai mare. În anul 1840 măicuțele de la Agafton au reușit, cu subscripție publică, să înceapă zidirea unei biserici de piatră care în timp de câțiva ani a fost terminată. Aceasta a fost inaugurată la data de 14 mai 1844, cu hramul „Pogorârea Sf. Duh", după planurile arhimandritului Veniamin Velișcu, prin osârdia stareței Agapia Curt. În anul 1878 s-a construit un turn-clopotniță la vest de biserica nouă.

Satul Agafton a continuat a se mări cu servitorii mănăstirii și cu țăranii aduși pentru lucrarea moșiei. Harta rusă de la 1835 indica existența la Agafton a 49 de familii. Cum aminteam anterior, Mănăstirea Agafton avea danie din moșia domnească 301 fălci (430 ha), din care 216 fălci erau pădure. Între timp fosta moșie a călugărilor de la Mănăstirea Doamnei era vândută de mai multe ori. La 13 martie

1814 proprietar era un Ilie Gherghel care, la rândul lui, o vinde stolnicului Iancu Dimitriu la 20 decembrie 1828. La 23 octombrie 1831 stolnicul Iancu Dumitriu vinde moşia numită Livadă şi heleşteul de pe Dresleuca mănăstirii Agafton. În 1857 mănăstirea Agafton avea ca proprietate moşia Agaftonului şi partea de moşie care fusese proprietatea călugărilor de la Mănăstirea Doamnei, moşia Novo-Sulița din ținutul Herța (astăzi în Ucraina), o vie lângă Botoşani şi o dugheană în târgul Botoşani, fapt din care reiese că atât conducerea mănăstirii, cât şi călugărițele aveau asigurate aici mijloacele de trai.

După desfiinţarea schiturilor Balş, Unsa şi Orăşeni, călugărițele de acolo au fost transferate la Mănăstirea Agafton. În anul 1860 obştea mănăstirii era formată din 156 de călugărițe.

În anul 1860, potrivit legii votată de Adunarea Electivă şi sancţionată de domnitorul A.I Cuza, Mănăstirea Agafton trebuia să se desfiinţeze. În urma protestelor înaintate de călugărițe şi de credincioşii din Botoşani către Ministerul Justiţiei, Culte şi Instrucţiune publică, hotărârea a fost anulată. În anul 1864 mănăstirea a înfiinţat prima şcoală din sat.

Până în anul 1864 ţăranii acestui sat au fost robi pe moşia mănăstirii.

Pentru o lungă perioadă, aşezarea de la Agafton a fost şi un fel de staţiune de odihnă pentru botoşăneni. Mănăstirea înconjurată de pădure şi livezi, chiliile curate şi călugărițele primitoare au făcut din aceste meleaguri o atracţie pentru mulţi oameni din oraş şi din ţară, care-şi petreceau timpul liber şi se relaxauîn atmosfera liniştită a mănăstirii şi a satului.

Se cunoaşte faptul că marele fiu al meleagurilor botoşănene, poetul naţional Mihai Eminescu, a poposit de câteva ori la Agafton. Acest lucru s-a datorat faptului că aici se aflau mătuşele sale:Fevronia, Sofia şi Olimpiada Iuraşcu, surori ale mamei sale Raluca şi călugărițe la mănăstirea Agafton.Alături de cele trei mătuşi, Eminescu a avut aici şi o verişoară pe Maica Xenia, fostă Safta Velisari. Motivul intrării în mănăstire a surorilor Iuraşcu a fost acelaşi ca şi în cazul celorlalte boieroaice: unele voiau să înveţe carte, alteleerau considerate fără şanse de măritiş, „Poate şi faptul că era cam urâţică, aşa cum o descria Matei, fratele lui Eminescu pe mătuşa Fevronia." Realitatea este că acestea au rămas de mici orfane de mamă, fiind crescute de sora mai mare Raluca, mama poetului, iar când aceasta s-a măritat cu Gheorghe Eminovici, au rămas singure şi au ales calea mănăstirii, tatăl fiind arendaş şi fiind mereu plecat. Poetul mergea frecvent, atât în copilărie, cât şi la maturitate, să-şi vadă mătuşele şi verişoara aici la Agafton. Istoricii literari spun că acestea l-au învăţat alfabetul şi i-au pus bazele educaţiei. Olimpiada Iuraşcu va ajunge stareţă la Mănăstirea Agafton în anul 1899.

Pe vremea când Eminescu era bibliotecar la Iaşi, venind acasă la Ipoteşti a mers să-şi vadă şi mătuşele de la Agafton. Mătuşa Fevronia „tocmai făcuse o clacă de tors lână, la care a asistat şi poetul. Una din maici, Zenaida, meşteră la vorbă, a povestit basmul Călin. Eminescu, ascultându-l, l-a notat şi apoi a versificat subiectul, dându-i forma nemuritoare a operei –Călin –file din poveste, pe care o cunoaştem."

Maicile de la Agafton spun că, pe lângă surorile Iurașcu, aici s-au călugărit rude ale compozitorului George Enescu sau ale scriitorului Costache Negri. Mănăstirea Agafton nu a servit doar ca refugiu pentru văduvele și fetele nemăritate ale boierilor. Specialiștii spun că a fost și primul centru de învățământ din Moldova, destinat femeilor, unde profesorii erau tot femei. În această perioadă, la sfârșitul sec. al XIX-lea, nu erau școli pentru femei în această regiune. Mănăstirea Agafton servea drept loc de educație tinerilor fete de boier care intrau în mănăstire de la 14-15 ani. Unele dintre ele își desfășurau educația și plecau în familiile lor, altele se călugăreau. În orice caz, boierii alegeau mănăstirea pentru că aici era un regulament strict, iar fetele, gândeau ei, deveneau virtuoase. Școlile europene cu alte moravuri nu le inspirau mare încredere boierilor moldoveni în educația fetelor. La Agafton, chiar de la întemeierea mănăstirii de maici, fetele învățau să scrie, să citească, primeau bazele culturii generale și învățau și activități practice precum țesătura și făcutul de covoare.

În 1872 protoierul iconom C. Lăzărescu a întocmit „Condica de toate Monahiile ce sî află în Mănăstirea Agaftonului, Plasa Târgului, Județul Botoșani, formată dupe ordinul Ministerului de Culte no. 8324 din 1872". În document sunt înscrise toate călugărițele cu numele purtat, postul pe care îl ocupau, locul nașterii, vârsta, locul și anul în care s-au călugărit, fizionomia, semnele deosebite ce le posedă. În acel an viețuiau la Agafton 158 de monahii, conduse de stareța schimonahie Susana Pisoschi. In 1874, biserica de lemn Sf. Arhangheli a fost lărgită, construindu-se un pridvor.

Maicile de la Agafton au participat ca infirmiere voluntare în timpul Războiului de Independență (1877-1878), îngrijind răniții pe front. Începând cu 1913 Crucea Roșie a organizat la Agafton cursuri pentru pregătirea medicală a călugărițelor, iar în anul 1915 un număr de 18 călugărițe făceau practică prin spitale. În timpul Primului Război Mondial (1916-1918), maicile au fost repartizate la mai multe spitale pentru îngrijirea răniților, iar cele rămase în mănăstire au lucrat de mână ciorapi și mănuși pentru soldați. În chiliile mănăstirești au fost adăpostiți aproape șase luni femei și copii refugiați din zonele ocupate. În anul 1912 mitropolitul Pimen Georgescu a înființat aici primul atelier mănăstiresc de covoare, unde lucrau 30 de eleve alese din obște. În următorii ani au fost înființate aici și alte ateliere: unul de tricotaj (1913) și unul de pânzărie(1922). În aceste ateliere nu lucrau numai călugărițe, aici fiind pregătite și fetele de săteni care terminau școala primară. Elevele școlii de meserii de la Agafton urmau trei ani de studii și încă trei ani de ucenicie, după care puteau lucra ca maistre în ateliere de specialitate.

În decursul timpului Mănăstirea Agafton a cunoscut o mare dezvoltare. Ea era renumită prin atelierele sale manufacturiere, specific monahale: țesătorie covoare, broderie, croitorie, tricotaj. Călugărițele locuiau în case asemănătoare celor de la Agapia și Văratic. Prin poziția sa, mănăstirea a atras întotdeauna pe lângă pelerinii care veneau pentru închinare și rugă și o serie de personalități ca: Mihai Eminescu, deja amintit, Nicolae Iorga, George Enescu.

Bisericuța de lemn cu hramul „Sf. Arhangheli" a ars în 1921, ea fiind restaurată în 1957. În perioada 1955-1957 pictorul arhimandrit Vartolomeu Dolhan (1912-1980)

a restaurat pictura bisericii mari, „Pogorârea Sf. Duh", și a pictat în frescă pereții interiori ai bisericii de lemn.

Prin Decretul nr. 410/1959 Mănăstirea Agafton a fost desființată abuziv, măicuțele trimise la casele lor, în acea perioadă viețuind aici peste 300 de călugărițe. Prin Decretele 218/1960 și 712/1966 în clădirile mănăstirii a fost instalat un Cămin de Bătrâni cu handicap.

Mănăstirea Agafton a fost reînființată în anul 1991.

Satul Hudum - Satul așezat pe valea Dresleuca, a aparținut inițial de Mănăstirea Doamnei, după care s-a desprins ca un cătun separat. Acesta a început să se cristalizeze după Marea reformă agrară din 1921 când în zonă au început să fie cumpărate grădini și s-au realizat împroprietăriri, mai ales cu locuitori din Bucovina. Descoperirea aici a două necropole medievale de mari dimensiuni, din sec. XIII-XV, ne-ar duce la concluzia că aici ar fi fost o localitate mai veche care ulterior ar fi dipărut. Actualul sat fost înființat în anul 1956, de-o parte și de alta a DN 29 Botoșani – Suceava, dar în anul 1968 a fost desființat, rămânând un cătun. Reapare în 1990 și începe să se extindă constant, devenind un sat suburban cu rol de „reședință de recreere" a populației din municipiul Botoșani.

Istoricul Scolilor din comuna Curtești

Legea Instrucțiunii publice, promulgată de către A.I. Cuza la 5/17 decembrie 1864, a deschis drumul pentru înființarea și dezvoltarea învățământului școlar de stat. Potrivit acesteia învățământul a devenit unitar în întreaga țară stabilindu-se anii de studiu: învățământul primar de 4 ani, obligatoriu și gratuit; învățământul secundar de șapte ani și învățământul universitar de trei ani. Legea instrucțiunii Publice urmează a fi pusă în aplicare,în acest sens toate primăriile comunale primind ordine să se îngrijească de găsirea sau construirea localurilor în vederea deschiderii școlilor.

Școala Curteşti

La 11 martie 1865 primăria Curteşti este înştiințată că va avea două şcoli primare: una la Curteşti şi a doua la Stânceşti (satul Stânceşti făcea parte atunci din comuna noastră). În acest scop urma să se facă recensământul copiilor de vârstă şcolară, să se găsească localuri corespunzătoare pentru şcoală şi să se prevadă în buget sumele necesare pentru acoperirea cheltuielilor în aşa fel încât la data de 1 septembrie să înceapă învățământul şcolar de stat. Legea prevedea ca pentru început să se înfiinţeze câte o şcoală în fiecare comună. Întrucât la Curteşti nu existau încă cele necesare funcţionării unei şcoli şi având drept acoperire legea care spunea că în fiecare comună trebuie să existe doar un local de şcoală, în octombrie 1866 învățătorul de la Curteşti demisionează. Vreme de mai mulți ani în comună va funcţiona doar şcoala de la Stânceşti.

Atât în primul an, cât şi după reînființare, şcoala din Curteşti a funcţionat în case țărăneşti închiriate. În timp ce la Stânceşti şcoala funcţiona, la Curteşti au început demersurile pentru realizarea unui local nou de şcoală. Astfel, au existat cereri către Prefect şi Comitetul permanent al Judeţului în vederea construirii unui local de şcoală. În anii următori materialele necesare construirii unui local de şcoală erau deja adunate la Curteşti. Diaconul Carpen, care era învățător în satul Orăşeni Deal, cerea ca şcoala să se construiască în acest sat întrucât era mai populat decât Curteşti, acesta din urmă având şiun local de şcoalănecorespunzător. Această cerere este respinsă, iar revizorul şcolar V.C. Nădejde îi transmite învățătorului de la Orăşeni că nu mai poate schimba

nimic. Primar al comunei Curteşti era în acea perioadă Ghe. Obreja. La 8 octombrie 1897 localul de şcoală de la Curteşti era gata. Primarul cere ca „pentru sâmbătă 11 octombrie să vie o comisie de expertiză". La data de 24 octombrie s-a făcut recepţia definitivă a localului. Acesta a costat în total 7096 de lei, cu ocazia inaugurării fiind organizat chiar un bal în sat.

În *Inventarierea imobilelor şi pământurilor comunale pentru satul Curteşti*din acea perioadă, referitor la Şcoala din Curteşti este notat că: „terenul este donat pentru localul de şcoală de Natalia Boyan, iar locuitorii satului Curteşti au dat ajutoare. La construire a contribuit şi comuna cu fonduri." Natalia Boyan este cea care renovează şi biserica din Curteşti, acolo unde din 1889 soţul ei şi marele om de cultură, strălucitul primar al oraşului Botoşani, Teodor Boyan, îşi doarme somnul de veci. Construcţia şcolii era realizată din lemn îngrădit cu nuiele şi lipit cu lut, cum se realizau mai toate construcţiile în zonă în acea perioadă. Suprafaţa terenului din jurul şcolii era de 3200 mp. Şcoala nou construită avea două săli de clasă şi cancelarie, precum şi două mici încăperi de locuinţă pentru directorul şcolii. Aceasta a început să funcţioneze cu elevi de la data de 1 septembrie 1897 şi se afla lângă şcoala actuală, între aceasta şi noua primărie, fiind demolată în anul 1985.

În anul 1881 în satul Curteşti exista un singur învăţător plătit de stat, iar şcoala avea 16 băieţi şi 14 fete dintr-o populaţie de 83 de familii.

În perioada din primii ani de existenţă a Şcolii Curteşti s-au perindat pe aici mai mulţi învăţători. Unitatea a funcţionat la început fie cu un post, fie cu două, satul neavând o populaţie şcolară atât de mare. Printre dascălii din acea perioadă se numără şi preotul Constantin Siminiceanu, parohul bisericii Curteşti, dar şi a celei din Băiceni până în 1937, un mare om de cultură care îşi duce şi el somnul de veci în curtea bisericii din sat. Acesta s-a născut în anul 1853 în satul Adâncata din ţinutul Dorohoiului, absolvind seminarul de 4 ani de la Huşi. Este preot în mai multe sate din judeţ, iar în anul 1877 vine paroh în satele Curteşti şi Băiceni. Un foarte bun orator, are un mare merit pentru liniştea populaţiei din satele Curteşti şi Băiceni, în anul răscoalei, 1907, neavând loc incidente.

Pentru perioada dintre anii 1940-1950 îi avem învăţători la Curteşti pe soţii Olga şi Constantin Pistol. Învăţătorul Constantin Pistol a fost mobilizat şi a participat pe front la bătăliile din cel de-al doilea război mondial. După război, acesta deţinând şi funcţia de director al şcolii, se va implica personal, la fel ca şi colegul său de la Băiceni, Dumitru Miron, în refacerea localului de şcoală devastat în mare parte pe timpul războiului. Inspectoratul Şcolar Botoşani, în circulara nr. 4500 din 1945 adresată tuturor direcţiunilor de şcoli primare şi copii mici, în pagina nr.4 a transmis: „ Se aduc mulţumiri d-lor învăţători directori Constantin Pistol de la Şcoala Curteşti şi Dumitru Miron de la şcoala Băiceni, pentru jertfa personală pe care au făcut-o pentru repararea localurilor de şcoală şi mobilier. Ambii au pus câte o sută mii lei pentru efectuarea lucrului, fapt pentru care îi citâm ca exemplu pe judeţ".

După aceştia, învăţător şi director la Curteşti a fost în perioada 1946-1977 Gheorghe Clocotici. Acesta a fost cadru didactic şi la Şcoala Băiceni unde a predat mai mult timp şi unde a fost şi director, interferând în câtiva ani şi cu Şcoala Curteşti.

O schimbare majoră se produce începând cu anul şcolar 1953-1954 când ia fiinţă prima şcoală de 7 ani din comună la Curteşti, având ca circumscripţie şcolară satele: Curteşti, Băiceni, Agafton şi Mănăstirea Doamnei. Cei din satele Orăşeni Deal şi Orăşeni Vale erau arondaţi la Orăşeni Deal. Astfel, cei mai buni absolvenţi a patru clase din satele comunei urmau să fie antrenaţi să facă cursurile ciclului doi la Curteşti şi Orăşeni Deal.Înfiinţarea Şcolii de 7 ani la Curteşti va determina venirea de la Băiceni a deosebiţilor învăţători, soţii Miron, Simina şi Dumitru. Simina Miron funcţionează la şcoala din Curteşti până în anul 1955 când se îmbolnăveşte şi, după un an de spitalizare pe la Bucureşti, se pensionează în anul 1956 la doar 46 de ani, retragerea sa din cauza bolii fiind o grea pierdere pentru învăţământul din comună. Dumitru Miron a funcţionat la Şcoala din Curteşti până în anul 1964 când se transferă la Botoşani la Casa de copii şcolari Nr.2 , de unde se pensionează. Dumitru Miron a contribuit din plin, muncind din răsputeri alături de celelalte cadre didactice şi cetăţeni din satul Curteşti, la ridicarea noului local de şcoală din satul Curteşti în decursul anilor 1960-1961. Prin strădaniile sale neîntrerupte şi prin devotamentul său, acesta a fost alături de Dumitru Fetcu, unul din artizanii dezvoltării

învățământului la Curteşti. Noul local de şcoală, realizat prin strădania neobositului Dumitru Miron, s-a ridicat lângă vechea şcoală, practic localul de astăzi căruia în anii 1985-1986 i s-a alipit Căminul Cultural. Acesta era realizat din cărămidă şi avea două săli de clasă, o micuţă cancelarie şi o sală de materiale.

După soţii Miron au venit învăţători la Curteşti soţii Constantinescu, Vasile şi Lucia. Ambii erau învăţători deosebiţi, cu dragoste pentru şcoală şi învăţătură, punându-şi amprenta şi deschizând orizontul a câtorva generaţii. Învăţătorul Vasile Constantinescu a criticat colectivizarea, fapt pentru care a fost scos o vreme din învăţământ şi băgat în închisorile comuniste. În ultimii ani înainte de pensionare a revenit la catedră.

Din anul 1967 Şcoala din Curteşti a activat doar cu învăţământ primar, clasele I-IV, gimnaziul mutându-se la Mănăstirea Doamnei, şi ulterior cu o grupă de grădiniţă. Populaţia şcolară de gimnaziu a fost arondată Şcolii Băiceni, însă numeroşi elevi au frecventat şcolile din municipiul Botoşani, aflat în apropiere, un număr mai mic de elevi mergând şi la noua şcoală din Mănăstirea Doamnei.

După pensionarea soţilor Constantinescu, învăţător la Curteşti a venit Hoidrag Constantin care a activat aici multă vreme. În anul 2009 şcoala s-a desfiinţat, rămânând aici o Grupă de Grădiniţă.

Şcoala Agafton

După reînfiinţarea şcolii primare de la Curteşti, la cererea conducerii Mănăstirii Agafton, se înfiinţează şi în acest sat o şcoală primară, fiind numită „ profesoară" maica Agafia Codrescu.

Copiii din Mănăstirea Doamnei au urmat şcoala din Agafton până la înfiinţarea şcolilor în satele lor.

Cursurile în toate satele comunei se făceau cu învăţători suplinitori, în mare parte nepregătiţi şi prost plătiţi. Au existat din partea autorităţilor comunale numeroase încercări de a desfiinţa aceste şcoli, fie din cauza dezinteresului şi a slabelor rezultate, fie din cauza lipsurilor materiale. Astfel, într–un proces verbal din 14 martie 1887 din cadrul consiliului local al comunei Curteşti se vorbeşte de comasarea şcolilor din satele Agafton şi Mănăstirea Doamnei, invocându-se apropierea dintre cele două sate şi cheltuielile foarte mari ce nu pot fi acoperite. Reprezentanţii consiliului îşi doreau să existe o „şcoală mixtă" la Mănăstirea Doamnei, învăţătoare urmând a fi Maria Belinschi din Agafton, plătită cu bani de la judeţ. Prefectul judeţului, căruia i s-a încredinţat cererea, face cunoscut faptul că la mijlocul anului şcolar nu se pot face schimbări astfel încât situaţia urmează a se pune în discuţie pentru anul viitor.

Pentru anul şcolar 1888-1889 şcoala din Agafton dispunea de un nou local, pus la dispoziţie de mănăstire, astfel încât aceasta a continuat să funcţioneze vreme îndelungată, beneficiind şi de ajutorul mănăstirii, unele învăţătoare fiind chiar măicuţe la aceasta.

Din cauza acestor probleme, precum şi a altora de natură materială, dar şi a dezinteresului general, cei mai mulţi locuitori ai comunei continuau să rămână analfabeţi.

În anul 1948 îl găsim învăţător la Agafton pe reputatul I.D Marin, mare om de cultură botoşănean şi autor a numeroase studii. În anii '80 învăţătoare a fost aici Cimpoieşu Maria. Începând cu anul şcolar 1989/1990 şi până în 2010 învăţătoare a fost aici Ţugui Natasa, practic cadrul didactic care a activat cel mai mult la această şcoală.

În anul 2010 şcoala urma să fie desfiinţată din lipsă de elevi

Şcoala Mănăstirea Doamnei

Şcoala din satul Mănăstirea Doamnei ia fiinţă în anul 1881. Până la înfiinţarea acesteia, copiii din Mănăstirea Doamnei au urmat şcoala din Agafton. Aceasta a funcţionat ca Şcoală Primară într-un local donat de proprietarul moşiei – Casian Lecca. În acelaşi an la Mănăstirea Doamnei şcoala avea tot un învăţător plătit de la judeţ, în persoana lui Iliescu G. Elvădeanu, iar din cei 53 de elevi cu vârstă de şcoală frecventau 25 de băieţi şi 2 fete, adică aproape jumătate din aceştia. Astfel, buna intenţie a celor care hotărâseră înfiinţarea şcolilor primare nu a avut rezultatele aşteptate întrucât exista problema resurselor materiale limitate, situaţie care va continua o perioadă mai îndelungată.

În anul 1886 se realizează un local nou de școală din lemn împletit cu nuiele și acoperite cu lut (tradiționala paiantă), fără fundație. Între anii 1927-1932 se va construi un local nou din cărămidă, cu fundație de piatră. De la darea ei în folosință, în anul 1932, și până în anul 1948 la Mănăstirea Doamnei vor funcționa și clase de gimnaziu. Școala va avea clasele I-VII din 1953 până în anul 1964, atunci când se va trece la învățământul de 8 clase. Pentru o scurtă vreme, elevii de aici vor învăța la Școala Curtești, doar cei din clasele V-VII.

În anul 1967 se construiește aici un nou local de școală cu 4 clase, cel care este și astăzi, de care se va lipi în anii '80 un Cămin Cultural. Școala va funcționa din 1964 până în 2015 cu clasele I-VIII și ulterior cu o grupă de Grădiniță.

În anul 2019 aceasta va fi desființată din lipsă de elevi.

Școala Orășeni Deal

La data de 1 septembrie 1875 s-au înființat în județul Botoșani 7 școli, printre care și cea din satul Orășeni Deal din comuna Curtești. Școlile au fost trecute în bugetul statului cu gradul II. Până la ocuparea catedrelor prin concurs, prefectul a propus să fie numiți suplinitori, însă școala din Orășeni urma să rămână înființată doar pe hârtie, aici neprezentându-se niciun învățător. Cu sprijinul autorităților locale s-au început însă cursurile sub îndrumarea preotului Conachi Manoliu, care a rămas învățător până în aprilie 1885 când școala a început a fi susținută din bugetul județului.

Pe data de 29 aprilie 1887 , prin adresa nr. 126, revizorul școlar informează îndepărtarea preotului Manoliu și înlocuirea lui cu d-ra Paraschiva Vasiliu, însă printr-o altă adresă cu nr. 147 din 14 mai a fost numită definitiv pe post d-na Ecaterina Mândrescu.

Printr-un proces-verbal încheiat în urma unei inspecții școlare din data de 2 mai 1894, s-a constatat că la Orășeni era cea mai mare populație școlară din comuna Curtești, însă localul era închiriat și improvizat.

În anul 1897 învățător era aici Diaconul Carpen Gheorghe care se va plânge conducerii județene pentru condițiile improprii. El cere ca în locul școlii de la Curtești, care urma să fie construită, să fie aleasă drept locație Școala Orășeni Deal, motivând că aceasta are mai mulți elevi, demersul său rămânând fără rezultat.

În anul 1898 școala avea doi învățători – unul titular, Carpen Gheorghe și o suplinitoare.

În „Tabloul construcțiilor școlare primare rurale decise a se executa în campania anului 1899" emis de Ministerul Cultelor și Instrucțiunilor Publice, prin decizia nr. 37182 din 29 iulie 1898, figura și școala din Orășeni Deal. Terenul propus pentru noul local de școală era situat în fața bisericii, acesta fiind în proprietatea Epitropiei Sfântului Spiridon și având suprafața de 90 de ari.

În anul 1907, din cauza greutăților financiare, școala funcționa tot în spații improvizate – fosta casă de nașteri, amenajată în locuința lui Todirel C. Dumitru. Între timp casa de nașteri a fost mutată la Spitalul Cristești, în locul acesteia amenajându-se un impropriu local de școală.

La 1 septembrie 1911, cu sprijinul autorităților locale, s-a făcut recepția unui nou local de școală, din cărămidă, acoperit cu tablă și format din trei săli de clasă și o cancelarie.

Între anii 1913-1914 învățător la Orășeni Deal era Eugen Dumitru. În anul 1915 școala de aici îl avea ca învățător pe Gheorghe Grigoraș.

În anul 1925 școala apare în documente sub numele de Școala Primară Mixtă „ Eugen Dimitriu", în memoria unui fost director cu merite deosebite.

În anii din perioada interbelică va activa aici ca învățător ilustrul Dimitrie N. Fetcu, fiu al satului și personalitate deosebită care va marca învățământul din comună. Ilustru învățător, fost și revizor școlar și implicat în activități politice, acesta se va implica la modul cel mai deosebit în strângerea de fonduri pentru realizarea de localuri de școală noi și dotate în satele Băiceni și Orășeni Deal. Printre elevii săi se va număra și Dumitru Rusu, cel care va fi primul absolvent al Școlii de Învățători din comună. Acesta va fi o vreme învățător la Școala Orășeni Deal, dar mai mult activând la Băiceni. Tot lui Dimitrie N. Fetcu i se datorează și faptul că școala din Orășeni Deal a devenit școală coordonatoare pentru școlile din comună, fiind practic un pol al învățământului curtestean.

Revizorul şcolar I.R. Ionescu făcea în 1932 o inspecţie la această şcoală, fiind mulţumit de ceea ce găsise – un local impunător, mobilier suficient şi material didactic adecvat. Aceasta funcţiona cu 5 învăţători. În urma propunerilor venite de la revizorul şcolar se decide ca elevii mai mici să înveţe în localitatea Orăşeni – Vale (şcoală situată la jumătate de km), iar ceilalţi la Orăşeni Deal, pentru eficientizarea procesului de învăţământ.

Din anul 1953 Şcoala Orăşeni Deal devine Şcoala Elementară de 7 clase. Datorită numărului mare de elevi se începe repararea şi extinderea localului, în perioada 1958-1959, prin amenajarea celei de a patra clasă în fosta încăpere a directorului. Începând cu anul şcolar 1960-1961 a funcţionat şi clasa a VII-a, iar conducerea instituţiei a solicitat sprijin autorităţilor judeţene pentru adaptarea spaţiului la noile condiţii.Acest lucru va dura până în 1964 când devine Şcoală Generală cu clasele I-VIII, cum este până-n prezent. Între timp, în cadrul acesteia s-a înfiinţat şi o Grădiniţă care în unii ani a avut chiar mai multe grupe.

În anul 1990 s-a finalizat un local nou cu etaj, iar în prezent s-a extins cel de-al doilea local. Vechiul local, în care a funcţionat prima şcoală şi care pentru o lungă perioadă a fost folosit drept Grădiniţă, a fost demolat.

Şcoala Orăşeni Vale

În satul Orăşeni Vale şcoala a început să funcţioneze după primul război mondial cu două cadre didactice la clasele I şi a II-a, elevii din clasele a III- a şi a IV-a urmând a frecventa încă vreo câţiva ani şcoala din Orăşeni Deal, aici funcţionând clase de sine stătătoare. În anul 1936 s-a terminat de construit un local propriu de şcoală şi la Orăşeni Vale din fondurile venite de la judeţ. Din 1936 şi până în anul 1966 a funcţionat ca şcoală cu clase primare. Din 1966 până în 1972 aceasta a avut şi clase de gimnaziu. Perioada dintre anii 1972-1976 aduce o noutate pentru această şcoală, aici funcţionând învăţământul de 10 clase, unitatea având aşadar clase de la I la X. În 1976 învăţământul de 10 clase de aici este desfiinţat, şcoala rămânând doar cu clasele primare. După o perioadă reapare învăţământul gimnazial care a rezistat până în anul 2012, din acest moment şcoala având doar clase primare şi o grupă de grădiniţă.

Şcoala Băiceni

În satul Băiceni primul local de şcoală funcţionează din anul 1908. Până atunci elevii din Băiceni mergeau la şcolile din Curteşti şi din Orăşeni Deal, la aceasta din urmă mergând elevi în număr mai mare. Aşadar, primul învăţător la Băiceni a fost începând cu anul şcolar 1908-1909. Din 1908 până în 1927 şcoala a funcţionat în diferite case închiriate. Cel dintâi local de şcoală a fost în căsuţa lui Ion Dughilă. Interesant este ceea ce scrie în primul proces verbal din primul an de şcoală de la Băiceni, proces verbal întocmit de către revizorul şcolar C.V. Ficşinescu la data de 19 noiembrie 1908 : „Starea localului – rea de tot: o casă cu două camere fără podea pe jos şi cu ferestrele mici, şi totuşi fiind cea mai bună din sat a fost închiriată pentru şcoală". La întrebarea „se ventilează clasele la timp?", se răspunde: „da, prin uşă, căci geamurile nu se deschid". Starea mobilierului a fost una bună, fiecare bancă fiind pentru câte patru şcolari.

După doi ani şcoala s-a mutat în casa lui Mihai Belovici, la „Mihail" cum îi spuneau localnicii. Casa era de o calitate mai bună căci la o inspecţie ulterioară, făcută tot de acelaşi Ficşinescu, se nota că : „localul este închiriat şi în stare bunişoară. Mobilierul este nou iar încăperea sub raportul curăţeniei se ţine foarte bine. Spaţiul elevilor este neîncăpător în raport cu numărul şcolarilor. " În schimb, într-un proces verbal din 22 noiembrie 1910 revizorul şcolar scria : „...localul este închiriat şi nu corespunde menirii. E tupilat, cu puţină lumină şi nepodit pe jos".Aceleaşi constatări urmau să se facă şi la următoarele inspecţiicu privire la starea localului.

De „ la Mihal" şcoala urma să se mute în casa lui Gheorghe Basarab, însă această clădire era mai mică şi mai nepotrivită. La 5 aprilie 1921 revizorul şcolar Mihai Vasiliu, însoţit de către prefectul judeţului, Petru Irimescu, nota: „Localul de şcoală este într-o stare foarte rea, absolut insuficient şi rău întreţinut. Se simte nevoia de a se căuta alt local de şcoală." Ascultându-se aceste doleanţe, s-a căutat şi s-a găsit drept local de şcoală casa lui Gheorghe Petrişor Adăscăliţei.

Această casă era tot mică, ca mai toate din zonă, dar era acoperită cu tablă, nu ploua în ea, avea ferestre care se puteau deschide şi o sobă mai bună. În această clasă s-a învăţat până în anul 1927 când s-a trecut în localul nou, câţiva ani învăţându-se chiar în două case datorită numărului mare de şcolari - la Basarab şi la Petrişor.

Începând cu anul şcolar 1927-1928 şcoala a intrat în localul propriu, spaţios, ridicat pe terenul care a fost împroprietărit. Directorul şcolii din satul Orăşeni Deal, Dimitrie Fetcu, care avea unele interese politice la Băiceni şi pe care urma să le consolideze, în anul 1922 fiind revizor şcolar clasa a II-a, a fost cel care a iniţiat ridicarea unui local propriu de şcoală în acest sat. În procesul verbal din 3 septembrie 1922 acesta scria: „Am convocat locuitorii satului Băiceni în consfătuire pentru a se găsi mijloacele trebuitoare clădirii unui nou local de şcoală. În acest scop s-a constituit un comitet de construcţie şi s-a încasat imediat suma de 420 lei care s-a încredinţat d-lui C. Paşalău, ales casier al comitetului. Locuitorii au primit cu bunăvoinţă propunerea de a dona fiecare cereale sau alte produse, în lipsă de bani. În afară de aceste cotizaţii s-au obligat a acorda toate muncile cu carele sau cu palmele, în mod gratuit..."

La 5 martie 1925 tot D. Fetcuîn procesul verbal de inspecţie notează: „S-a construit în localitate un comitet care adună fondurile băneşti necesare construcţiei unui nou local de şcoală. Îndată ce se va scoate materialul lemnos vor merge şi încasările mai bine care în prezent sunt de 700 lei." În perioada următoare s-au făcut demersuri pentru găsirea unui teren pe care urma să se construiască Şcoala din satul Băiceni. Într-un proces verbal se nota: „...tot cu această ocazie s-a ales şi o altă delegaţie care împreună cu subsemnatul (n.n. D.N. Fetcu), ne vom prezenta D-lui Popovici, proprietarul moşiei Băiceni, cu locuinţa la Costâna, judeţul Suceava pentru a solicita terenul necesar construirii acestei şcoli." Nu mult după această dată delegaţia s-a prezentat la proprietar care, binevoitor fiind, a acceptat să doneze o grădină, dar pe un teren mlăştinos. La 19 aprilie 1923 revizorul Fetcu scria: „În urma delegaţiunii ce am prezentat d-lui Dumitru Popovici, proprietarul moşiei Băiceni, am obţinut terenul –grădina Gheorghe Moroşanu- ca donaţie, pentru care se vor face cuvenitele acte." Stăruinţa învăţătorului Fetcu, dar şi bunăvoinţa sătenilor,urmausă determine succesul, în cele din urmă satul având un local propriu zis de şcoală. Întrucât terenul donat pentru construirea localului de şcoală era umed şi inundabil, în aceeaşi perioadă şcoala fiind împroprietărită cu 2,50 ha teren în marginea satului, lângă biserică, s-a renunţat la acea grădină, iar lucrările au început a demara chiar pe lotul şcolar în anul 1923. Lotul şcolar este cel pe care se află şi astăzi şcoala din sat. În lunile august, septembrie şi octombrie ale anului 1923 lucrările au avansat, fapt care reiese dintr-un nou proces verbal : „ venind în satul Băiceni, din comuna Curteşti, însoţit de d-l Dumitru Bolohan primarul comunei, am invitat sătenii să iasă la năsipitul noului local de şcoală ce s-a ridicat şi împreună cu elevii cei mai mărişori am început claca de năsipit, care chiar dacă n-a avut rezultatul dorit, datorită faptului că au fost prea puţine persoane, totuşi s-a făcut un bun început şi va fi un imbold pentru restul satului. În prezent se lucrează la acoperişul localului cu draniţă şi la îngrăditul pereţilor cu nuiele."

Satul Băiceni nu avea în acea perioadă un învăţător normalist, cu suflet entuziast, care să sprijine la rândul său acţiunea începută de vrednicul director de la Orăşeni Deal şi revizor şcolar D. Fetcu. În anul şcolar 1924-1925 a fost numit la şcoala din Băiceni primul învăţător normalist, Dumitru Rusu, fiu de ţărani din satul Orăşeni Deal, elev de-al învăţătorului Dumitru Fetcu, de la care se aştepta mult ajutor. Localul nou era îngrădit şi acoperit. Urma să i se lipească pereţii cu lut ca la casele ţărăneşti şi să i se lucreze tâmplăria. Tot prin osteneala lui Fetcu a putut fi impulsionată continuarea lucrărilor.

În toamna anului 1926 cursurile au început a se face într-o sală de clasă care s-a putut termina, aducându-se din construcţia închiriată puţinul mobilier. Întrucât noul local nu era finalizat două clase au continuat să rămână în localul închiriat. În toamna anului 1927 întregul localul a fost finalizat şi pregătit cu ambele clase astfel că pentru sătenii din Băiceni, dar şi pentru directorul şcolii din Orăşeni Deal, era o mândrie că s-a putut realiza ţelul propus. Aşadar, după 19 ani de trudă şi demersuri necontenite s-a ajuns a se învăţa într-un local corespunzător.

Şcolile construite în perioada respectivă erau tip Doctor Angelescu, cu două săli de clasă şi o cancelarie, având avantajul de a fi spaţioase şi luminoase. Planul lor a fost bine întocmit şi bine intenţionat, însă construcţiile fiind din nuiele şi lut, aşa cum se obişnuia a se face în zona

Moldovei, si nu din cărămidă, şcolile nu prezentau durabilitate. Noua clădire avea 25m lungime, 7m lăţime, acoperişul fiind de şindrilă prea puţin înclinat. Din cauza înălţimii şcolii şi a streşinii mici, ploaia izbită de vânt a măcinat repede lutul de pe pereţi. De asemenea, şi uşile şi ferestrele erau lucrate destul de rău. La inspecţia făcută în luna mai 1927 de către revizorul şcolar Marian Costiniu, în primul an de funcţionare a localului, se nota: „ Şcoala funcţionează într-un local propriu, cu învăţământul pe jumătate de zi din cauză că numai o sală de clasă este în stare de funcţionare. Localul în genere este slab lucrat, friguros şi are de pe acum nevoie de reparaţii."

În timpul Primului război mondial, la Băiceni şcoala n-a pierdut nimic pentru că nici nu avea ce pierde. Casa închiriată, cele câteva tablouri, o hartă veche şi câteva registre au rămas în dulapul vechi, nimeni nu l-a răscolit şi niciun străin n-ar fi ştiut unde este şcoala. Cu câţiva ani înainte de cel de-al Doilea război mondial, şcoala din Băiceni se prezenta bine. Localul era curat, curtea întreţinută, mobilierul era nou, materialul didactic era suficient, frecvenţa şcolară era destul de bună, însă totul urma să se năruie în scurt timp. În timpul celui de-al doilea război mondial s-a făcut evacuarea autorităţilor spre interiorul ţării, iar şcoala a rămas fără stăpân. La reîntoarcere, după data de 23 august 1944, localul a fost găsit în stare destul de precară. Pereţii erau stricaţi, ferestrele şi uşile distruse, sobele sparte, gardul împrejmuitor distrus, la acestea adăugându-se distrugerea materialului didactic şi arderea parţială a arhivei. Acest fapt denotă că şi Băiceniul şi comuna Curteşti au cunoscut vâltorile războiului.

În aprilie 1945, odată cu revenirea autorităţilor din evacuare, s-au prezentat la şcoala din Băiceni şi cadrele didactice titulare. Din păcate totul trebuia reluat. Din mobilierul şcolii, procurat în perioada 1938-1940, s-au găsit în stare bună numai o parte din bănci şi o tablă. Dulapurile, mesele, scaunele, fuseseră puse la dispoziţia Armatei Sovietice, care din luna aprilie 1944 a avut instalat în localul şcolii Băiceni un centru de comandă. În Procesul verbal de inspecţie şcolară din ziua de 29 mai 1945, la o lună după întoarcerea din evacuare, subinspectorul şcolar Dumitru Baciu, nota: „ ...învăţătorii titulari s-au întors din evacuare la sfârşitul lunii aprilie. Localul şcolii are nevoie de reparaţii. O parte din gardul grădinii şcolare nu mai există, iar altă parte trebuie reparată. Domnul director va interveni spre a obţine fondurile necesare pentru aceste lucrări..." În perioada următoare s-a intervenit în vederea echilibrării situaţiei, dar fără rezultat, fapt explicabil de altfel, urmările războiului fiind dezastruoase cu greu s-au putut face remedieri. Tot iniţiativa locală era cea mai eficientă, învăţătorul Miron contribuind personal la refacerea şcolii, fiind dat exemplu de către Inspectoratul şcolar, alături de directorul din Curteşti. Eforturile în acest scop au continuat pentru că Inspectoratul Şcolar al Judeţului Botoşani, fiind în cunoştinţă de cauză, transmitea directorului şcolii din Băiceni,prin adresa nr.13230 din 2 iunie 1946,următoarele: „ Avem onoarea a vă face cunoscut că, Onor Minister al Educaţiei Naţionale, cu ordinul nr. 17072/1946, vă aduce *„MULŢUMIRI"*. În anul 1947 atât şcoala din Băiceni, cât şi celelalte şcoli din comună reveneau aproape la normal. Într-un proces verbal din data de 13 februarie 1947 se notează: „ Localul de şcoală este vechi şi se prezintă în exterior cu multă necesitate de reparare. În schimb clasele sunt mari şi spaţioase, ornate frumos cu tablouri şi desene făcute de elevi. Pe jos duşumelele, unse de curând, sunt păstrate foarte curat. Arhiva şcolii am găsit-o într-o mare ordine.....Din instituţiile organice ale şcolii funcţionează cooperativa şcolară, având un număr de 120 membri cu un capital social subscris de 60.000 lei şi vărsat 50.000 lei.....Remarc , cu frumoase elogii, existenţa unui muzeu bogat şi frumos aranjat şi întreţinut.... În cadrul C.A.R.S. funcţionează o cantină şcolară. Aici se serveşte hrană caldă pentru 100 şcolari.....Se dau serbări în cadrul căminului cultural unde d-l Miron Dumitru este director. Prin stăruinţa sa personală a colectat din sat şi de la căminul cultural, suma de 525.000 lei cu care s-a reparat o parte din şcoală şi s-a făcut o temelie din piatră pentru consolidarea pereţilor care sunt foarte şubrezi...." Dar se pare că nenorocirile nu se opriseră şi la numai o lună de la aceste măreţe şi frumoase cuvinte, la data de 31 martie 1947 un incendiu urma să distrugă întreaga şcoală. Din însemnările făcute în procesul verbal de către şeful Postului jandarmi Agafton, plutonier major Gheorghe Grigorovici din Legiunea Jandarmi Botoşani, aflăm că focul s-a produs de la una din sobe, fiind alimentat şi de un vânt puternic care a mistuit tot. Tot din procesul verbal reiese faptul că la faţa locului au fost prezenţi atât primarul comunei, Dumitru Todirel, cât şi Gheorghe Bolohan, secretarul primăriei. Deşi ancheta făcută nu a găsit pe nimeni

vinovat de producerea incendiului, totuşi directorul şcolii, Dumitru Miron, a fost înlocuit în noiembrie 1948.

Până la sfârşitul anului şcolar 1947 cursurile şcolare s-au făcut afară în aer liber. Marea secetă din anul 1946, extinsă şi în anul 1947, a avantajat ţinerea orelor în natură întrucât nu a căzut niciun strop de ploaie, neexistând astfel nicio piedică. Pentru anul şcolar următor s-au găsit şi s-au închiriat două camere în două case din sat, la mătuşa Ileana N. Brînzei şi la mătuşa Casandra Nică Ţurcanu.

În vara anului 1949, folosindu-se materialele salvate de la incendiu, sătenii s-au mobilizat şi s-a construit un mic local de şcoală, practic o casă ţărănească cu două încăperi, cu dimensiuni de 5/5 şi o mică încăpere pentru cancelarie. Localul avea o înălţime interioară de 2,50m, duşumele şi un acoperiş de tablă.

Cursurile anului şcolar 1949-1950 au început la Băiceni în „noul local" de şcoală construit prin munca şi contribuţia sătenilor. În această mică clădire s-a învăţat până în anul 1957, din acest an inaugurându-se noua clădire de cărămidă construită cu materiale acordate de către stat şi prin contribuţia bănească a locuitorilor din toate satele comunei, dar totodată şi prin contribuţia în muncă a acestora din urmă.

Dintre primarii comunei Curteşti care au contribuit la dezvoltarea învăţământului îi menţionăm pe Dumitru Bolohan şi pe Ion Danalache, ambii din satul Curteşti. Contribuţia acestora este marcată până în anii celui de-al doilea război mondial.

Menţionez faptul că în perioada interbelică funcţionau, pe lângă şcoala Băiceni, un cămin Cultural ce purta denumirea Romanul, o cantină care oferea zilnic şcolarilor în pauza de masă ceai cu pâine, foarte apreciat de altfel, şi o farmacie, rolul de farmacistă având-l preoteasa Elena Barenea. Din 1937 satul Băiceni a avut parohia separată de cea din Curteşti, preot paroh fiind Mihai Barnea, având şi el o contribuţie însemnată la cultivarea comunităţii.

La şcoala din Băiceni, începând cu anul şcolar 1908-1909, au figurat următoarele cadre didactice: Agripina Ştefănescu (1908-1910); Jeana Marcu (1910-1912); Maria Popovici (1912-1913); Maria Zvorişteanu (1913-1914); Matilda Tăzlăuanu (1914-1918) care a fost înlocuită în anul 1915 cu preotul de la Orăşeni, Gheorghe Grigoraş, care-şi luase diploma de învăţător (a fost o perioadă foarte grea, cursurile neţinându-se mai deloc din cauza primului război mondial); Elena Păsărică şi Eugenia Radu care au funcţionat pe rând în anul şcolar 1918-1919; Ortansa Gheorghiu (1919-1920); Hareta Codrescu (1920-1921); Constantin Gerigan (1921-1922); Eliza Simininceanu – fiica preotului de la Curteşti, C-tin Simininiceanu – care a fost o persoană dedicată şi cu o creştere deosebită, insuflând dragostea pentru cunoaştere (1921-1925); Eugenia Lăzărescu- căreia i-a fost elev şi învăţătorul Dumitru Miron, acesta având doar cuvinte de laudă la adresa ei (1922-1923); Natalia Langa (1923-1924); Dumitru Rusu – din Orăşeni, elev a lui Dumitru Fetcu, este primul învăţător normalist, fiind absolvent al primei serii de învăţători ai şcolii normale „Mihai Eminescu" Botoşani , care activează în anul şcolar 1923-1924, după care pleacă să-şi facă stagiul militar, revenind în perioada 1925-1926, 1927-1928, 1930-1931. Acesta a deţinut o vreme şi funcţia de director al şcolii; Cristofor Carpen şi Eugenia Burlacu (1924-1925), aceasta din urmă organizând cu elevii primul cor la Băiceni; Aurora Cantemir, având şi ea diplomă de învăţător, (1925-1926, 1928-1929); Aurel Stelea, absolvent al şcolii normale, (1926-1927); Maria Niţişor (1927-1928); Mihai Olaru, învăţător cu diplomă, (1930-1931); Traian Andriescu şi Veronica Andriescu , soţ şi soţie, ambii cu rezultate deosebite şi cu dragoste pentru şcoală, stând aici trei ani au fost regretaţi şi evocaţi după plecare (1931-1934); Dumitru Rusu revine în anul şcolar 1934-1935 de la şcoala din Orăşeni Vale, unde se căsătorise. Acesta avea numeroase reclamaţii, fiind suspendat o vreme din învăţământ; Va fi înlocuit cu Gheorghe Pricop, iar din 1935 consemnăm debutul la şcoala Băiceni a deosebitului şi dedicatului dascăl Dumitru Miron; Dumitru Rusu (care a revenit) şi Simina Calinic - (1935-1936). Simina Calinic stă până la 1 noiembrie 1935, în locul său venind Dumitru Miron, detaşat de la şcoala Văratic, comuna Dumbrăveni, unde era titular; Situaţia este identică şi în anul şcolar următor; Dumitru Rusu, Simina Calinic, Dumitru Miron, acesta din urmă având şi funcţia de director (1937-1940). Învăţătorul Dumitru Rusu, om energic şi inteligent, era cam indiferent faţă de situaţia şcolii, fiind angrenat în numeroase certuri şi conflicte

cu diferiți oameni, între care și fostul său învățător de la Orășeni –D. Fetcu, fiind astfel suspendat de nenumărate ori.

În anul școlar 1940-1941 școala Băiceni figurează cu două posturi pe care sunt repartizați soții Simina și Dumitru Miron, însă aceștia vor lipsi o perioadă, Dumitru Miron fiind numit subinspector școlar la Botoșani. Ei vor fi înlocuiți cu soții Bănculescu Ioan și Bănculescu Zenaida, refugiați din Basarabia în tragicul an 1940. Începând cu luna martie a anului 1941 școala funcționează cu 4 cadre, soții Miron și soții Bănculescu, însă la scurt timp vor rămâne doar doamnele întrucât bărbații fuseseră concentrați și mobilizați pe front în cadrul celui de-al doilea război mondial. În timpul verii anului 1941 localul școlii Băiceni a fost ocupat de două ori de Armata germană, acesta suferind numeroase stricăciuni. La apelul făcut de Societatea de Cruce Roșie Botoșani, d-na Miron colectează zilnic lapte și ouă de la săteni și le duce la spitalul din Botoșani prin elevi constituiți în echipe. Anul școlar 1941-1942 aduce unele schimbări de cadre. Învățătoarea Zenaida Băculescu pleacă. Rămân soții Miron, iar în postul al III-lea este numit tânărul învățător Ignat Gheorghe, dar care pleacă și el la școala militară, în locul său fiind adusă Clemansa Dănilă. Directorul Dumitru Miron se află pe front, în locul său fiind numită Simina Miron. Frecvența la ore începe să fie slabă, undeva la 60%. La începutul anului școlar 1942-1943 era numai învățătoarea Simina Miron care funcționa la toate cele 4 clase, din noiembrie 1942 având-o ca ajutor pe Clemansa Dănilă din Curtești. Frecvența la cursuri în acest an este mai bună, de 73%. În cursul anului școlar se perindă pe la Băiceni încă vreo câțiva suplinitori: Antoneta Cujbă, Sofia și Vasile Vasiliu. Începutul anului școlar 1943-1944 se face de către soții Miron. Dumitru Miron va pleca iar pe front, la școală rămânând doar Simina Miron. Mai târziu primește ca ajutor pe Julieta Sturza de la Bucecea. În contextul anului 1944, conform ordinelor din martie, școala trebuie evacuată. Simina Miron iadocumentele școlare și pleacă la Țintăreni, județul Dolj, unde va activa ca învățător la școala din această comună până la restabilirea situației. Situația școlară la Băiceni este încheiată ținându-se cont doar de primele două trimestre. Școala a fost devastată pe timpul războiului, dar prin stăruința soților Miron, oameni foarte devotați și dedicați satului și școlii, urma să fie refăcută și readusă pe o linie normală.

În anul școlar 1945-1946 funcționau la Băiceni următoarele clase: Cl. I- înv. Simina Miron; Cl. II – înv. Eleonora Bulgaru; Cl. III – înv. Gheorghe Clocotici; Cl. IV-V – înv. Dumitru Miron. De clasa de adulți, anul I, se ocupa soții Miron. Anul școlar 1946-1947 aduce unele schimbări de cadre didactice. Învățătorul Gheorghe Clocotici se transferă la Curtești, iar Eleonora Bulgaru pleacă și ea. Există în continuare soții Miron, iar apoi vin Angelica Ilaș, o nouă tânără, și tânărul Ștefan Airinei. În anul 1947, după cum s-a relatat, localul de școală arde în totalitate, din martie cursurile ținându-se în aer liber. Pentru anul școlar 1947-1948 cadrele didactice sunt aceleași ca și pentru anul trecut. Anii școlari următori aduc ca noutate pe învățătoarea Elena Clocotici și pe Dumitru Clocotici. Acesta din urmă, fiind o vreme și directorul școlii, a fost înlocuit în anul școlar 1952-1953 cu învățătoarea Simina Miron. Anul școlar 1953-1954 aduce schimbări de cadre la școala Băiceni. Învățătorii Simina Miron și Dumitru Miron de la școala Băiceni sunt solicitați să-și facă transferul la școala de 7 ani de la Curtești. Simina Miron, odată cu transferul, predă direcțiunea doamnei Elena Clocotici, iar în locul ei este adusă învățătoarea Silvia Olaru. În locul lui Dumitru Miron la Băiceni vine învățătorul Cazacincu Ioan. Din 1954 Elena Clocotici se transferă la Botoșani, predând postul de director soțului ei Dumitru Clocotici, iar pe postul ei de învățător vine Victor Dughilă din satul Băiceni, elev a lui Dumitru Miron.

La Băiceni în anul școlar 1954-1955 găsim patru cadre: Dumitru Clocotici și tinerele învățătoare Veronica Popescu, Lucia Știrbăț și Lucreția Martolea. Pe 15 ianuarie 1955 în locul învățătoarei Lucia Știrbăț se prezintă învățătorul Romanescu Florin care stă numai până la 7 aprilie 1955. Până la sfârșitul anului școlar vor rămâne doar trei cadre didactice. Aceleași trei cadre didactice sunt și în anul școlar 1955-1956 și anul școlar 1956-1957, în plus venind și eminentul învățător Constantinescu Ioan, transferat de la Tudora pentru a fi mai aproape de satul său natal Curtești. Acesta va deceda la 5 februarie 1957 răpus de o boală nemiloasă, fiind o pierdere pentru învățământul curtestean. În această perioadă Dumitru Clocotici face eforturi pentru construirea unui nou local de școală. În vara anului 1957 s-a terminat noul local de școală cu două săli de clasă, cancelarie și holul mare, clădire din cărămidă, spațioasă, acoperită cu tablă. În anii următori,

în prelungirea acesteia, s-au mai construit încă două săli de clasă. Cursurile din anul şcolar 1957-1958 se vor deschide în clădirea nouă. Cadre didactice la Băicenivor fi: Dumitru Clocotici-director, Veronica Popescu şi soţii Teodora şi Teodor Achihăiţei. Frecvenţa şcolară va fi bună în această perioadă. Aceleaşi cadre le găsim şi în anul şcolar 1958-1959, precum şi în anul şcolar următor 1959-1960.

Anul şcolar 1960-1961 reprezintă un eveniment deosebit pentru şcoala din Băiceni întrucât a luat fiinţă şcoala de 7 clase, pentru anul acesta şcolar figurând doar clasa a V-a. Situaţia şcolară era următoarea : Cl. I- 31 şcolari; Cl. II- 40 şcolari; Cl. III – 25- şcolari; Cl. IV – 35 şcolari; Cl. V – 24 şcolari. În total şcoala avea 155 elevi, iar frecvenţa era bună. Sunt şase cadre didactice : Veronica Popescu – numită director, Dumitru Clocotici şi Victor Dughilă la clasele I-IV şi profesorii Gh. Rotundu şi Virgil Grădinaru la clasa a V-a. Cursurile se ţin atât în localul nou, cât şi în cel vechi care era mai mic. La Începutul anilor-60 comuna Curteşti dispunea de trei Şcoli cu durata de 7 ani – Curteşti, Băiceni şi Orăşeni Deal. La Curteşti această Şcoală de 7 ani va funcţiona o scurtă perioadă, aceasta mutându-se în anii următori în satul Mănăstirea Doamnei.

Pentru anul şcolar 1961-1962 la şcoala din Băiceni figurează 6 clase. În acest an şcolar avem următoarele cadre didactice: Veronica Popescu – director, Dumitru Clocotici, Pascaru Taliţa, David Elena, Grădinaru Virgil, Dughilă Victor, Rotundu Gheorghe şi Mihalache Ion.

Anul şcolar 1962-1963 dă primii absolvenţi de 7 clase la şcoala din Băiceni. Până în acest an se puteau absolvi 7 clase în comună doar la Curteşti. În acest an şcolar se produc şi câteva schimbări de cadre. Astfel, Veronica Popescu pleacă, iar ca director este numit Grădinaru Virgil, apărând şi unele cadre noi: Munteanu Teofilia, Ilie Ana, Teodorescu Eliza şi Chitic Constantin. Anul şcolar 1963-1964 arată o oarecare stabilitate de cadre. Rămân toţi cei din anul trecut, în plus venind tânăra profesoară necalificată Botezatu Maria.

În anul şcolar următor, 1964-1965, apar alte cadre noi, tot necalificate. Dacă la începuturile învăţământului aceste cadre necalificate aveau doar 2,3 clase, acum acestea erau absolvente de liceu cu bacalaureat.

Anul şcolar 1965-1966 reprezintă iarăşi un moment de referinţă pentru învăţământul românesc şi, implicit, pentru şcolile din comună, trecându-se la învăţământul de 8 clase. La Şcoala Băiceni director este numit învăţătorul Constantin Chitic, iar la localul existent se alipesc încă două săli de clasă astfel încât existau condiţii pentru desfăşurarea unui învăţământ de 8 clase. Pe parcursul acestui an şcolar este numit un nou director, profesor de limba română, dl. Ciobanu Gheorghe.

Şcolile din satele comunei Curteşti aparţineau din punct de vedere administrativ primăriei şi conducerii judeţului, iar din punct de vedere didactic erau subordonate Inspectoratului Şcolar al Judeţului. Organele de îndrumare şi control de la Inspectoratul şcolar vizitau destul de des şcolile din comună cu scopul de a le ridica nivelul. Sfârşitul acestui an şcolar aduce ca noutate prima promoţie cu absolvenţi de 8 clase la şcolile din comună. Figurau următoarele cadre didactice: Epureanu Miluţă, Clim Didina, Clocotici Dumitru, Ispas Virginia, Dogaru Ion, Dughilă Minodora, Iordăchescu Viorica, Zăicescu Silvia, Avasiloaie Sofia, Buşcu Gheorghe.

La data de 27 ianuarie 1970directorul şcolar coordonator al comunei, profesorul Hruşcă Eugen, care în anii următori va fi numitredactor pe filiera învăţământ la ziarul Clopotul, însoţit de către directorul căminului cultural de centru, dl. Scutaru Corneliu, vizitează şcolile din comună constatând rezultate bune la acestea.

În aceşti ani, pe lângă cadrele didactice menţionate, au mai activat: Popa Angela, Popa Vasile, Titiliuc Elena, Axinte Maria, Buruiană Paulina, Busuioc Eugenia, Avasiloae Constantin, Dăscălescu Felicia, Cozma Antonina, Lisac Lucia, Sandu Angela, Hendler Rodica, Tudose Profira, Ştefănescu Florica şi Blaga Nicoleta.

În anul şcolar 1973-1974 la Şcoala Băiceni sunt 12 cadre didactice, toate calificate, aceleaşi ca şi în anii trecuţi: Velniciuc Viorica- educatoare la Grădiniţa care va funcţiona din anul 1970; Ispas Virginia – învăţătoare la Cl. I; Lefter Eugenia- învăţătoare Cl. II; Sârbu Teodor-învăţător Cl. III; Andrioaie Anica- învăţătoare Cl. IV; Ciobanu Gheorghe – prof. Limba română; Marianciuc Maria- prof. matematică-fizică; Calmuschi Mihai – prof. biologie-geografie;

Paraschivescu Constantin- prof. Franceză-română- director al şcolii; Avasiloaie Sofia- prof. Lb. Română; Băiţan Antonina – prof. Istorie-geografie.

Toate aceste cadre se menţin şi în anul şcolar următor, 1974-1975.

În anul 1973 s-a finalizat construcţia celui de-al doilea local de şcoală, sub atenta îndrumare a prof. Paraschivescu Constantin. Tot acesta va iniţia şi construirea unei fântâni în curtea şcolii în anul şcolar următor. Noul local de şcoală cuprindea 4 săli de clasă, o cancelarie pentru profesori, un cabinet pentru director şi un laborator. Împreună cu localul construit în 1957, la care se mai adăugase două săli, şcoala oferea condiţii bune de funcţionare a grădiniţei şi a celor 8 săli de clasă.

Începând cu anulşcolar 1983-1984 şi până în 1990 la şcoala Băiceni se va trece la învăţământul de 10 clase.

În anul 2001, la iniţiativa profesorului Victor Dughilă, fost învăţător aici şi fiu al satului, şcoala va primi numele marelui savant Neculai Leon care s-a născut şi a copilărit în acest sat. Şcoala Neculai Leon, corpul nou, a fost reabilitat total în anul 2018, iar cel vechi va fi supus demolării în următorii ani.

De-a lungul timpului au existat nume sonore a căror existenţă se leagă de satele şi şcolile din comuna Curteşti:

- La Băiceni şi-au petrecut copilăria doi mari savanţi biologi de renume european: **GRIGORE ANTIPA şi fratele său vitreg, NECULAI LEON (părintele parazitologiei)**
- **Din anul 2000 şcoala din Băiceni a primit numele marelui savant Neculai Leon**
- **Există şi alte nume, mai puţin sonore, dar care s-au evidenţiat** dintre elevii care au frecventat cursurile acestor şcoli, devenind oameni de seamă: profesor de istorie ŞOVAN OCTAVIAN, inginer de marină TAUCIUC VASILE, inginer constructor MOROŞANU ŞTEFAN, profesor de biologie DUGHILĂ PETRU.

B. Structura organizatorică a Şcolii Gimnaziale Nr.1 Orăşeni Deal şi a şcolilor arondate :

- Şcoala Gimnazială Nr.1 Orăşeni Deal – cu personalitate juridică ;
- Şcoala Gimnazială Neculai Leon Băiceni ;
- Şcoala Primară Nr.2 Orăşeni Deal ;
- Grădiniţa cu Program Normal Curteşti.

Resurse umane

Personalul, cadrele didactice ce îşi desfăşoară activitatea în această şcoală sunt calificate şi majoritatea titulare, pasionaţi pentru munca pe care o prestează, dăruiţi şcolii şi elevilor acesteia. Profesionalismul acestor cadre fac şcoala mai primitoare, mai atrăgătoare, mai luminoasă.

Director: prof. Tănasă Radu Bogdan

a) Personal didactic calificat 100%
b) Personal nedidactic:
- Secretar
- Bibliotecar
- Administrator financiar
- Îngrijitori
- Şofer

c) Grupe de elevi şi preşcolari:
- învăţământ preşcolar – 3grupe ;
- învăţământ primar – 6 clase ;
- învăţământ gimnazial – 6 clase;

Oferta educaţională

A. Activităţi instructiv-educative:
- Limbă şi comunicare
- Matematică şi ştiinţe
- Om şi societate
- Arte
- Tehnologii
- Educaţie fizică şi sport

B. Activităţi opţionale:
- Prietenul meu – calculatorul;
- Literatură pentru copii;
- Matematică distractivă;
- Explorarea textului literar pentru dezvoltarea gândirii critice.

C. Activităţi extraşcolare cu conţinut educativ:
- Activităţi sportive, cultural-artistice, ecologice
- Concursuri;
- Expoziţii;
- Excursii;
- Plimbări.

D. Activităţi de aprofundare a materiei pentru elevii cu perfomanţe la învăţătură

E. Activităţi de recuperare a rămânerilor în urmă la învăţătură

Resurse materiale

- cadru ambiental – stimulativ pentru desfăşurarea activităţilor instructiv-educative
- şcolile dispun de săli spaţioase, luminoase, mobilier modern.

Prin programul Guvernamental PLD1 au fost reabilitate toate unităţile şcolare.
- există calculatoare în fiecare şcoală, cabinet de informatică la Orăţeni Deal, imprimante, Xerox (17 calculatoare, 2 imprimante, 3 aparate de multiplicat Xerox, videoproiector,)

- sală de spectacole la Curteşti
- mijloace audio-vizuale: 2 video proiectoare, staţie de amplificare
- materiale didactice diverse
- bibliotecă (7936 volume)

Şcoala dispune de telefon(0231/511365) la Orăşeni, reţea de internet la toate unităţile.

C. Rezultate şcolare, performanţe

1.<u>Puncte tari,</u> care sprijină realizarea proiectului:

- şcolarizarea tuturor elevilor; prezenţă bună şi foarte bună a majorităţii elevilor la cursuri şi a preşcolarilor la grădiniţă;
- interesul manifestat de o parte din cadrele didactice din şcoală pentru modernizarea bazei material – didactice, pentru perfecţionarea profesională şi formarea continuă, pentru renovarea tehnologiei didactice;
- interesul multor elevi pentru informarea modernizată;
- dotarea unităţii şcolare – satisfăcătoare,
- disponibilitatea directorului şcolii şi a celor mai multe cadre didactice pentru integrarea în comunitatea locală şi pentru comunicare,
- unitatea şcolară are relaţii bune de colaborare şi parteneriat cu alte şcoli din (judeţ,Şcoala Nr. 8, Şcoala Vorona, cu I.S.J şi C.C.D Botoşani; cu alte instituţii

2. <u>Puncte slabe</u>

- creşterea numărului de elevi cu rezultate mediocre la învăţătură;
- creşterea numărului de elevi care nu respectă Regulamentul Intern, care săvârşesc acte de indisciplină, nu menţin ordinea şi disciplina în şcoală şi în afara ei, distrug bunurile şcolii;
- existenţa unui număr de elevi din medii defavorizate, a căror părinţi nu le asigură condiţii minime şi nu răspund la solicitările şcolii;

2. INFORMAŢII DE TIP CALITATIV

- **Mediul social :** Majoritatea elevilor (cca. 85 %) provin din familii sărace, unele cu venituri la limita subzistenţei.
- Ocupaţiile predominante ale părinţilor sunt: construcţiile, cultura plantelor şi creşterea animalelor sau plecatul la muncă în străinătate
- Nivelul de educaţie al familiilor este scăzut.
- Atmosfera în multe familii este inadecvată, existând frecvent conflicte.
- **Gradul de calificare** : Cadrele didactice au majoritatea experienţă la catedră, toate sunt calificate..
- **Informaţia** se diseminează în interiorul colectivului didactic, dar este receptată cu dificultate de părinţi.

3. CULTURA ORGANIZAŢIONALĂ

Se caracterizează printr-un ansamblu de trăsături având ca valori dominante cooperarea, munca în echipă, respectul reciproc, ataşamentul faţă de copii, ataşament faţă de profesie, entuziasm şi dorinţa de afirmare.

Sunt însă şi cazuri de elitism profesional, individualism, competiţie, rutină, conservatorism şi automulţumire.

Regulamentul de ordine interioară a fost elaborat prin consultarea tuturor factorilor interesaţi şi prin respectarea normelor din Regulamentul de Organizarea si Funcţionare a Unităţilor de Învăţământ Preuniversitar. În conţinutul Regulamentului de Ordine Interioară sunt cuprinse norme privind activitatea elevilor, a cadrelor didactice, a personalului auxiliar şi a personalului nedidactic.

În ceea ce priveşte climatul organizaţional putem afirma că este un climat deschis, caracterizat prin dinamism şi angajare, relaţiile dintre cadre fiind colegiale, de respect şi de sprijin reciproc.

Directorul şcolii colaborează bine cu membrii colectivului, ţine seama de sugestiile acestora şi ia decizii cu privire la reducerea disfuncţiilor semnalate în activitatea şcolii. Toate aceste aspecte se reflectă pozitiv în activitatea instructiv-educativă şi în conduita cadrelor didactice.

4. ANALIZA PEST

A. Factori Politico-Legali

a) Legislaţia muncii:

- permite angajarea de către şcoala a personalului calificat şi a specialiştilor pentru compartimentele deficitare ;
- nu permite eliberarea din funcţie a cadrelor didactice cu performanţe scăzute .

b) Activitatea de lobby

- părinţii reprezintă un factor important în prezentarea realizărilor şcolii şi a performanţelor instructive-educative
- cadrele didactice din învăţământul primar colaborează cu grădiniţele din şcoli prezentând principalele realizări în activitatea instructiv-educativă şi performanţele obţinute de elevi.

B. Factori econimici

a) Politica bugetară

- la nivel local politica bugetară este favorabilă şcolii, asigurându-se sursele financiare necesare asigurării în condiţii decente pentru desfăşurarea procesului instructive-educativ.

b) Venitul disponibil al familiei

- scăderea veniturilor familiei generează demotivarea elevilor.

C. Factori socio-culturali

a)Atitudinea faţă de muncă:

- atitudine pozitivă faţă de muncă a majorităţii elevilor si părinţilor.

b) Rata natalităţii:

- scăderea anuală a numărului de copii din circumscripţia şcolara crează probleme de încadrare cu personalul didactic.

c) Nivelul educaţional

- majoritatea elevilor provin din familii cu nivel de educatie scazut.

d) Probleme etnice

- în comunitate coexistă armonios populaţii de etnii diferite.

e)Atitudine faţă de religie

- coexistenţa paşnică între indivizi apaţinând diferitelor religii.

D. Factori tehnologici

a)Dotarea, baza materială

- clădiri noii, funcţională, cu toate dotările şi utilităţile necesare desfăşurării procesului instructiv-educativ.
- acces la Internet şi televiziune prin cablu.

5. ANALIZA SWOT

I. CURRICULUM

PUNCTE TARI ❖ Şcoala dispune de documente curriculare oficiale: planuri-cadru, programe şcolare, metodologii de aplicare a programelor, ghiduri şi standarde de evaluare. ❖ Curriculum la decizia şcolii diversificat,care ţine cont de dorinţele eleviilor, baza materiala şi încadrare ; ❖ Preocupari în direcţia predării cunoştinţelor prin introducerea softului educaţional ; ❖ Surse informaţionale bogate : manuale , auxiliare didactice, paraşcolare, bibliotecă, internet, televiziune prin cablu;	❖ **PUNCTE SLABE** ❖ Oferta CDŞ a Şcolii nu satisface în totalitate nevoile educaţionale ale elevilor şi nu constituie întotdeauna o activitate atractivă pentru aceştia.
OPORTUNITATI ❖ Majoritatea părinţilor colaborează cu cadrele didactice. ❖ Creşterea exigenţei părinţilor faţă de serviciile pe care le oferă şcoala, disponibilitatea acestora la colaborare	**AMENINTARI** ❖ Existenţa unor necorelaţii între programele şcolare de la învăţământul primar cu cele de la învăţământul gimnazial;

II.RESURSE UMANE

PUNCTE TARI ❖ Personal didactic titular calificat, majoritatea cu gradul didactic; ❖ Personal didactic auxiliar bine pregatit la toate compartimentele; ❖ Personal nedidactic constiincios si disciplinat; ❖ Elevi deschisi pentru activitatea de performanţă; ❖ Participarea cadrelor didactice la cursuri de formare pe o tematica diversă; ❖ Cadrele didactice au abilităţi în domeniul IT şi preocupări pentru predarea lecţiilor asistată pe calculator.	**PUNCTE SLABE** ❖ Conservatorism în utilizarea metodelor activ-participative de predare – învăţare - evaluare la ciclul gimnazial; ❖ Valorificarea insuficientă a datelor obţinute în urma monitorizării şi controlului activităţii didactice ❖ Dificultăţi de adaptare la ritmul schimbărilor din învăţământ

OPORTUNITĂŢI	AMENINŢĂRI
❖ Legislaţia muncii permite angajarea de către şcoală a personalului calificat pentru compartimentele deficitare; ❖ Părinţi care solicită şi manifestă interes pentru o pregătire de calitate; ❖ Alocarea unei sume importante de la bugetul de stat pentru formarea continuă a cadrelor didactice.	❖ Scăderea numărului de copii din comuna creează probleme de încadrare cu personalul didactic. ❖ Creşterea numărului de elevi proveniţi din familii monoparentale sau din familii emigrate în ţările UE; ❖ Creşterea numărului de copii cu dificultăţi de învăţare ❖ Lipsa de timp a părinţilor conduce la o slabă implicare a familiei în viaţa şcolii.

III. RESURSE MATERIALE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
❖ Şcoala dispune de un local nou, spaţios, amenajat cu toate utilităţile necesare; ❖ Baza materială bună în continuă modernizare; ❖ Şcoala dispune de o bază didactică bună, înnoita permanent prin eforturi proprii, de manuale, auxiliare didactice, parascolare; ❖ Conectarea la Internet si la televiziune prin cablu; ❖ Menţinerea stării de funcţionare prin activităţi de întreţinere şi reparaţii periodice. ❖ Centralele termice asigură condiţiile termice necesare activităţii	❖ Lipsa unei evidenţe si a unui control în vederea recuperării pagubelor realizate de către elevi; ❖ Unele cadre didactice nu îşi asumă responsabilitatea gestionării şi întreţinerii bunurilor din sala de clasă; ❖ Utilizarea incorectă a utilităţilor de către elevi.
OPORTUNITĂŢI	**AMENINTARI**
❖ Descentralizarea finanţării şi autonomia instituţională permit o gestionare mai eficientă a fondurilor; ❖ Alocarea de catre Primarie a fondurilor financiare necesare în vederea asigurării de condiţii materiale decente; ❖ Programe naţionale de dotări cu material didactic pentru laboratoare şi sala de sport şi cu carte şcolară pentru bibliotecă.	❖ Fluctuaţiile monedei naţionale în raport cu valutele de referinţă afecteaza contractile de achiziţii pe termen mediu si lung; ❖ Bugetul limitat al şcolii generat de finanţarea per elev. ❖ Uzura şi defectarea frecventă a unor echipamente necesare în procesul instructiv-educativ

IV. RELAŢII COMUNITARE ŞI DE PARTENERIAT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
❖ Colaborarea cu Primaria, Politia comunei, Politia sanitara, Inspectoratul Teritorial de Muncă, Grupul de pompieri, Oficiu pentru protectia consumatorului, medicul de familie al comunei; ❖ Colaborare bună cu preoţii comunei ❖ Colaborare cu Teatrul "Mihai	❖ Număr mic de proiecte de parteneriat cu şcoli din municipiu şi din ţară şi de proiecte internaţionale ❖ Inconsecvenţa în promovarea imaginii şcolii în comunitate.

Eminescu.", cu Teatrul "Vasilache" şi cu Biblioteca judeţeană; ❖ Relaţii de parteneriat cu Consiliul Reprezentativ al Părinţilor; ❖ Relaţii de parteneriat cu şcoli din municipiul Botosani	
OPORTUNITĂŢI ❖ Paletă largă de oferte pentru proiectele de parteneriat; ❖ Asistenţă de specialitate în realizarea de proiecte de parteneriat; ❖ Lobby din partea părinţilor privind realizările şi performanţele şcolii; ❖ Deshiderea spre colaborare a instituţiilor şi organizaţiilor din comunitatea locală.	**AMENINŢĂRI** ❖ Timpul limitat al părinţilor conduce la o slabă implicare a acestora în viaţa şcolii; ❖ Perceperea eronată de către o parte a comunităţii a problematicii vaste din activitatea şcolii. ❖ Timpul limitat, multitudinea sarcinilor de serviciu şi slaba motivaţie a cadrelor didactice pentru elaborarea şi implementarea unor proiecte.

III. MISIUNEA

Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşenii este o şcoală centrată pe promovarea valorilor şi principiilor democratice, pe implicarea mai largă a comunităţii în viaţa şcolii şi extinderea serviciilor şcolii pentru comunitate. Climatul educaţional al şcolii este bazat pe performanţă, competiţie transparentă şi onestă, pe cooperarea şi încurajarea iniţiativei individuale şi a inovaţiei didactice menite să susţină dezvoltarea individuală a fiecarui elev şi egalitatea de şanse prin educaţie.

Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşenii asigură elevilor şanse egale de studiu, protecţie socială, dezvoltare intelectuală şi a carierei într-o Europă unită, prin întărirea şi diversificarea laturii formative a procesului educaţional.

Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşeni recunoaşte faptul că fiecare copil este unic, că toţi copiii sunt creativi şi că au nevoie de succes. Prin urmare, Şcoala Gimnazială Nr. 1 Orăşeni respectă nevoile individuale ale elevilor, le asigură protecţie într-un mediu favorabil învăţării, bazat pe valori morale pozitive, în care fiecare este încurajat să-şi cunoască şi să-şi dezvolte potenţialul şi aptitudinile conform cu aspiraţiile proprii dar şi cu cerinţele societăţii.

Misiunea Şcolii Gimnazială Nr. 1 Orăşeni este să ofere fiecărui elev un învăţământ diversificat, individualizat şi stimulativ care promovează auto-disciplina, motivaţia, care favorizează autonomia, spiritul critic şi creativitatea, pentru o mai bună reuşită şcolară.

Ne propunem să-i conducem pe elevi spre succes, cu implicarea familiei şi a comunităţii.

IV. ŢINTE STRATEGICE

1. Curriculum la decizia şcolii diversificat şi atractiv, realizat prin consultarea elevilor şi părinţilor, şi cuprinderea fiecărui elev într-o formă de educaţie extracurriculară;

2. Încadrarea cu personal didactic cu o înaltă pregătire ştiinţifică şi metodică, receptiv la nou şi interesat de perfecţionare şi formare continuă;

3. Prevenirea eşecului şcolar, creşterea performanţei şcolare şi includerea tuturor elevilor într-o formă superioară de şcolarizare;

4. Gestionarea, întreţinerea, menţinerea funcţionalităţii şi dezvoltarea patrimoniului şcolii;

5. Promovarea imaginii şcolii în contextul climatului concurenţial actual, de descentralizare şi autonomie instituţională;

6. Atragerea elevilor din comuna Curteşti către unităţile noastre şcolare.

1. **Creşterea performanţelor şcolare şi asigurarea succesului la învăţătură pentru toţi elevii, potrivit nivelului propriu de dezvoltare**
   - Modernizarea practicilor didactice şi centrarea demersului didactic pe elev
   - Accentuarea dimensiunii formative a învăţării/evaluării vizând competenţele-cheie
   - Adaptare curriculară pentru elevii cu CES (dificultăţi de învăţare)
   - Iniţierea de programe specifice vizând remedierea şcolară, antrenarea performanţei
   - Motivarea elevilor pentru performanţă prin participarea la concursuri şi popularizarea succeselor (Elevul zilei/săptămânii/ lunii în clasă/ şcoală)
   - Identificarea de resurse pentru premiere (diplome/ medalii/ fotografii pentru panou/ excursie)
   - Responsabilizarea şi colaborarea actorilor educaţionali
   - Colaborarea cu un psiholog şcolar pentru acordarea de sprijin în evaluarea şi consilierea elevilor

2. **Dezvoltarea competenţelor cheie la elevi prin implicarea în proiecte şi activităţi extraşcolare**
   - Crearea unor oportunităţi de succes prin identificarea domeniilor de interes ale elevilor
   - Diversificarea gamei de activităţi extraşcolare corespunzătoare intereselor elevilor
   - Valorificarea aptitudinilor speciale/ a punctelor tari ale elevilor prin antrenarea în formaţii artistice/ sportive etc.
   - Participarea la competiţii şi festivaluri pe domenii
   - Realizarea unei publicaţii a şcolii

3. **Crearea unui climat de siguranță fizică și psihică, de încredere și cooperare în școală**

- Inițierea unui program / proiect de prevenire a violenței în școală
- Îmbunătățirea disciplinei și creșterea responsabilității elevilor față de activitatea didactică și educațională
- Implicarea elevilor în luarea unor decizii la nivelul școlii

4. **Promovarea imaginii școlii în comunitate**

- Colaborarea cu mass-media pentru popularizarea activității școlii
- Realizarea de parteneriate cu diferite instituții pentru desfășurarea unor proiecte
- Cooptarea părinților în vederea identificării unor noi parteneri
- Inițierea de proiecte naționale/ internaționale

V. OPŢIUNI STRATEGICE

Ţinta strategică	OPŢIUNEA STRATEGICĂ			
	Opţiunea curriculară	**Opţiunea financiară a dotărilor materiale**	**Opţiunea investiţiei în resursa umană**	**Opţiunea relaţiilor comunitare**
1. Curriculum la decizia şcolii diversificat şi atractiv, realizat prin consultarea elevilor şi părinţilor şi cuprinderea fiecărui elev într-o formă de educaţie extracurriculară;	-Aplicare de chestionare elevilor şi părinţilor; -Creşterea atractivităţii si aplicabilităţii opţionalelor; - Proiectarea activităţilor extracurriculare şi cuprinderea tuturor elevilor într-o formă de activitate nonformală.	-Achiziţionarea materialelor necesare prevăzute în programele disciplinelor opţionale; -Identificarea surselor de finanţare; -Folosirea eficientă a dotărilor existente.	-Stimularea materială a cadrelor didactice care realizează discipline opţionale şi activităţi extracurriculare de calitate;	-Extinderea parteneriatului cu părinţii şi implicarea acestora în pregătirea şi desfăşurarea activităţilor extracurriculare; -Extinderea parteneriatului cu instituţii şi ONG-uri
2.Încadrarea cu personal didactic cu o înaltă pregătire ştiinţifică şi	-Eficientizarea procesului de predare-învăţare prin utilizarea metodelor activ-	-Asigurarea sumelor necesare pentru perfecţionare cu plata de la	-participarea la programe de formare în specialitatea cadrelor	-Colaborarea cu Casa Corpului Didactic pentru participarea la cursuri de

metodică, receptiv la nou şi interesat de perfecţionare şi formare continuă;	participative; -valorificarea oportunităţilor oferite de paleta largă de cursuri de formare.	bugetul local; -Mărirea numărului de calculatoare pentru folosirea sistemului elecronic informatizat; -Consultarea cadrelor didactice în vederea completării materialului didactic.	didactice de la gimnaziu; -perfecţionareea cadrelor didactice în problematica managementului clasei; -elaborarea de materiale şi ghiduri metodice în comisiile de specializare.	formare în specialitate şi metodica pregătirii specialităţii;
3. Prevenirea eşecului şcolar şi includerea tuturor elevilor într-o formă superioară de şcolarizare, creşterea performanţei şcolare.	-Realizarea învăţământului diferenţiat pentru asigurarea incluziuniicopiilor cu CES şi prevenirea eşecului şcolar ; -Creştera aportului disciplinelor opţionale le asigurarea pregătiri de bază a elevilor ; -Realizarea de programe de pregătire suplimentară a elevilor capabili de performanţă.	-Folosirea eficientă a materialului didactic şi a mijloacelor de învăţământ din dotare; -Asigurarea fondurilor necesare pentru achiziţionarea de noi mijloace de învăţământ şi material didactic ;	-Motivarea şi stimularea materială a cadrelor didactice ai căror elevi obţin rezultate le competiţiile naţionale.	-Transmiterea către licee şi şcolile de arte şi meserii a fişei de caracterizare psihopedagogică a absolvenţilor ; -Activităţi de parteneriat cu licee şi scoli de arte şi meserii în vederea cuprinderii tuturor absolvenţilor clasei a VIII-a într-o formă de învăţământ
4.Gestionarea, întreţinerea şi menţinerea funcţionalităţi patrimoniului şcolii	-Tematica orelor educative va cuprinde aspecte ce ţin de păstrarea şi întreţinerea bazei materiale a şcolii; -Includerea în cadrul lecţiilor a elementelor educative de păstrare şi întreţinere a bazei materiale a şcolii ; -Realizarea unor investiţii privind îmbunătăţirea infrastructurii	-Proiecte de buget fundamentate care să acopere cheltuielile de întreţinere şi reparaţii; -Realizarea unei execuţii bugetare echilibrate; -procurarea de fonduri extrabugetare; -Realizarea programului de achiziţii de bunuri şi servicii în condiţiile legii;	-asumarea răspunderii personalului didactic privind păstrarea patrimoniului şcolii; -Implicarea membrilor consiliului de administraţie în gestionarea bunurilor şi recuperarea pagubelor; -Instituirea unui premiu în bani pentru motivarea	-Colaborarea cu comitetele de părinţi ale claselor; -Implicarea Consiliului Reprezentativ al Părinţilor în identificarea de noi surse de finanţare.

	sociale.	-Aplicarea prevederilor regulamentului şcolar pentru recuperarea pagubelor produse de elevi.	elevilor şi cadrelor didactice privind păstrarea bunurilor materiale ale şcolii.	
5. Promovarea imaginii şcolii în comunitatea locală, naţională şi europeană	-Implicarea elevilor şi cadrelor didactice în popularizarea rezultatelor şcolii în rândul părinţilor; -Se vor edita pliante şi afişe care vor cuprinde informaţii despre realizările şcolii; -Se va asigura informarea comunităţii locale - Realizarea de parteneriate pentru desfăşurarea de activităţi culturale în comunitate.	-Identificarea de resurse extrabugetare pentru realizarea materialelor promoţionale; -Asigurarea logisticii necesare pentru desfăşurarea activităţilor de mediatizare şi diseminarea a informaţiilor; -Proiectul de buget va prevedea fonduri pentru premierea elevilor şi formaţiilor câştigătoare.	-Popularizarae prin mass-media a factorilor implicaţi în activităţile de parteneriat; -Motivarea participanţilor prin acordarea de premii.	-Implicarea părinţilor în acţiuni de promovare a imaginiii şcolii; -Realizarea unor activităţi extracurriculare în parteneriat cu Consiliul Reprezentativ al Părinţilor.

VI. REZULTATE AŞTEPTATE

A. CURRICULUM

1. Oferta de discipline opţionale satisface cerinţele elevilor şi părinţilor în procent de peste 80%.
2. Gama largă de activităţi extracurriculare oferă posibilitatea ca fiecare elev să desfăşoare cel puţin un tip de activitate în afara programului de şcoală.

B. RESURSE UMANE

1. 80% din numărul cadrelor didactice vor aplica metode activ-participative şi diferenţiate pe particularităţi de vârstă şi individuale ale fiecărui elev;
2. 40% din numărul cadrelor didactice care predau la gimnaziu vor efectua cel puţin un stagiu de formare în specialitate, metodica predării specialităţii sau metode de management eficient al clasei.

C. RESURSE MATERIALE ŞI FINACIARE

1. Spaţiul şcolar funcţional la standarde ridicate de curăţenie şi igienă;
2. Reducerea cu cel puţin 50% a pagubelor produse de elevi în unitatea şcolară.
3. Fonduri suplimentare obţinute prin proiecte finanţate în cadrul programelor naţionale sau internaţionale.

D. RELAŢII COMUNITARE

1. Creşterea cu 30% a numărului de convenţii de parteneriat încheiate cu unităţile şcolare din municipiu şi judeţ;
2. Încheierea a cel puţin 3 convenţii de parteneriat cu ONG-urile locale pentru derularea de proiecte pe diferite componente educaţionale.

VII. PROGRAME DE DEZVOLTARE

Nr. Crt.	Domeniul funcţional	Obiective propuse	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026
1.	CURRRICULUM ŞI VIAŢA ŞCOLARĂ	Realizarea şi aplicarea unui chestionar pentru cunoaşterea intereselor elevilor şi părinţilor pentru disciplinele opţionale;	→			
		Elaborarea programelor pentru disciplinele opţionale alese de elevi;	→	→	→	→
		Proiectarea activităţilor extracurriculare şi cuprinderea tuturor elevilor într-o formă de activitate nonformală.	→	→	→	→
2.	RESURSE UMANE	Participarea cadrelor didactice la programe de formare;	→	→		
		Creşterea calităţii procesului de predare-învăţare şi asigurarea educaţiei de bază pentru toţi elevii;	→	→	→	
		Perfecţionarea cadrelor didactice privind managementul clasei;	→			
		Implicarea cadrelor didactice în activităţi de cercetare pedagogică în vederea elaborării de materiale metodice şi instrumente de activitate didactică (fişe, teste);	→	→	→	→
		Perfecţionarea cadrelor didactice în utilizarea calculatorului şi creşterea numărului de lecţii în Sistemul Educaţional Informatizat.	→	→		
3.	RESURSE MATERIALE ŞI FINANCIARE	Asigurarea condiţiilor materiale optime pentru desfăşurarea procesului instructiv-educativ;	→	→	→	→
		Asigurarea finanţării pentru activităţi de întreţinere şi dezvoltare a patrimoniului;	→	→	→	→
		Procurarea de fonduri extrabugetare pentru achiziţionarea de materiale şi pentru acordarea de stimulente	→	→	→	→

		materiale şi premii pentru performanţe şcolare şi didactice.				
		Creşterea funcţionalităţii platformei SEI;	→	→		
		Gestionarea de către învăţători, diriginţi şi comitetele de părinţi ale claselor a patrimoniului din sălile de clasă;	→	→	→	→
		Identificarea de programe de finanţare externă şi scrierea de proiecte.	→	→		
4.	**RELAŢII COMUNITARE**	Realizarea unui proiect de parteneriat				
		Identificarea de noi programe de finanţare pentru realizarea revistei scolii	→			
		Înfiinţarea unei trupe de teatru in colaborare cu Teatrul "M. Eminescu";	→	→		
		Realizarea de campanii de strângere de fonduri în parteneriat cu Consiliul Reprezentativ al Părinţilor.	→	→	→	

VIII. MECANISME ŞI INSTRUMENTE DE MONITORIZARE ŞI EVALUARE

1. MONITORIZAREA INTERNĂ

NR.	ACŢIUNEA	RESPONSABIL	PARTENERI	TERMEN	ÎNREGISTRAREA REZULTATELOR	INSTRUMENTE	INDICATORI
1.	Elaborarea şi afişarea proiectului de dezvoltare instituţională	Director	-şefii comisiilor şi catedrelor; -comisia pentru evaluarea şi asigurarea calităţii	Sept 2022	- produsul final	- fişă de apreciere	-criteriile de realizare a PDI
2.	Curriculum la Decizia Şcolii: proiectare şi aplicare	Director	-şefii comisiilor şi catedrelor;	În fiecare an	- proiect CDŞ	- fişe de evaluare	-standardele de evaluare
3.	Înscrierea la cursuri de formare	Director	-responsabil de formare continuă	Pe parcursul derulării proiectului	-in baza de date a scolii	-liste de prezenţă la cursuri.	-număr de cadre didactice inscrise.
4.	Starea de funcţionalitate a clădirii	director	-învăţători, diriginţi, elevi, personal administrativ	-săptămânal	-registrul de evidenţă a reparaţiilor	-analize, rapoarte	Volumul cheltuielilor pentru reparaţii curente.
5.	Proiecte de parteneriat în derulare sau în pregătire	Director	-responsabil cu proiecte şi programe educaţionale şi cadrele didactice	-lunar	-în baza de date a şcolii	-analize, fişe de evaluare	-număr proiecte
6.	Imaginea şcolii reflectată în mass-media	Director	-responsabil cu promovarea imaginii şcolii	-săptămânal	-in baza de date a scolii	-situaţii statistice	

2. MONITORIZARE EXTERNĂ - Va fi realizată de reprezentanţii ISJ , MEN

3. EVALUARE INTERNĂ

NR.	ACŢIUNEA	RESPONSABIL	PARTENERI	TERMEN	ÎNREGISTAREA REZULTATELOR	INSTRUMENTE	INDICATORI
1.	Disciplinele opţionale realizate în urma chestionării elevilor şi părinţilor	Director	-comisia pentru asigurarea şi evaluarea calităţii , şefii comisiilor şi catedrelor	-la finalul acţiunii	-în baza de date a şcolii	-chestionare, fişe de apreciere, fişe de analiză a documentelor	-descriptori de performanţă, număr persoane chestionate, număr discipline opţionale realizate
2.	Creşterea calităţii procesului de predare învăţare reflectată în rezultatele elevilor	Director	-comisia pentru asigurarea şi evaluarea calităţii , şefii comisiilor şi catedrelor	-anual	-în baza de date a şcolii	-analize, statistici	-numărul cadrelor didactice formate, numărul elevilor promovaţi, mediocri şi cu rezultate de performanţă
3.	Situaţia spaţiilor de învăţământ şi a clădirilor şcolare	Director	-comisia pentru asigurarea şi evaluarea calităţii	-anual	-în baza de date a şcolii	-analize, rapoarte	-creşterea/scăderea cheltuielilor de întreţinere
4.	Proiecte de parteneriat realizate	Director	-responsabil cu proiecte şi programe educaţionale.	-anual	-în baza de date a şcolii	-analize	-Numărul de proiecte de parteneriat aprobate
5.	Realizări ale şcolii reflectate în mass media locală şi naţională	Director	-responsabil cu promovarea şcolii	-lunar	-în baza de date a şcolii	-statistici, rapoarte	-numărul de apariţii pozitive în mass-media

4.EVALUARE EXTERNĂ

Va fi realizată de reprezentanţii ISJ , MEN

DIRECTOR,

Prof. **Tanasă Radu Bogdan**

SCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 ORĂȘENI DEAL

PLAN OPERAȚIONAL
DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALA
AN ȘCOLAR 2022-2023

PROGRAMUL DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A OFERTEI EDUCAȚIONALE A ȘCOLII						
TINTĂ STRATEGICĂ: CDȘ DIVERSIFICAT ȘI ATRACTIV, REALIZAT PRIN CONSULTAREA ELEVILOR ȘI PĂRINȚILOR						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANȚĂ**	**BUGET ȘI SURSE DE FINANȚARE**
1.Aplicarea de chestionare părinților și elevilor referitoare la oferta de discipline opționale din anul școlar trecut și propuneri pentru anul școlar în curs	-realizarea unui CDȘ care să țină seama și de propunerile elevilor și părinților.	Oct. 2022	-director -învățători -diriginți	-elevi -părinți -cadre didactice -chestionare	-cel puțin 4 propuneri vor fi incluse în CDȘ	-bugetul școlii are asigurate sumele necesare pentru perfecționare cu plata de la bugetul local.
2.Prelucrearea datelor oferite de chestionare, prezentarea proiectului CDȘ în Consiliul profesoral, în ședințele cu părinții și în orele de dirigenție	-proiect CDȘ unanim apreciat de către elevi, părinți și cadre didactice.	Nov.. 2022	-director	-baza de date -învățători -diriginți	-proiectul CDȘ va fi aprobat cu peste 90% din voturi	
3. Testarea opțiunilor elevilor privind CDȘ 2019-2020	-paleta largă a disciplinelor opționale oferă elevilor posibilitatea alegerii opționalului dorit	martie 2023	-director -învățători -diriginți	-tabele nominale cu opțiuni	-toți elevii vor opta pentru minium un opțional din oferta CDȘ	

PROGRAMUL DE FORMARE A CADRELOR DIDACTICE						
TINTĂ STRATEGICĂ: ÎNCADRAREA CU PERSONA DIDACTIC CU O ÎNALTĂ PREGĂTIRE ŞTIINŢIFICĂ SI METODICĂ, RECEPTIV LA NOU ŞI INTERESAT DE PERFECŢIONARE ŞI FORMARE CONTINUĂ						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1. Identificarea cadrelor didactice care nu au participat la cursuri de perfecţionare în specialitate şi metodica predării.	-existenţa în colectiv de cadre didactice care nu au participat la perfecţionare în ultimii 5 ani	Sept 2022	-director -responsabil cu formarea continua	cadre didactice	-50% dintre profesori optează pentru participarea la un curs de formare	-bugetul şcolii are asigurate sumele necesare pentru perfecţionare cu plata de la bugetul local.
2.Informarea cadrelor didactice cu oferta de formare a CCD.	-cadre didactice care îşi manifestă interesul de participa la perfecţionare.	Oct. 2022	-director -responsabil cu formarea continua	Cadre didactice	-50% dintre profesori îndeplinesc condiţiile de participare la formare	
3.Participarea cadrelor didactice la activităţi de formare continuă	-40% dintre profesori vor participa la un stagiu de formare în specialitate	Ian.-iun. 2023	-director	Cadre didactice	-toate cadrele înscrise vor absolvi stagiul de formare	

PROGRAMUL DE ASIGURARE A PREGĂTIRII DE BAZĂ A ELEVILOR ŞI DE CREŞTERE A PERFORMANŢELOR ŞCOLARE						
TINTĂ STRATEGICĂ: CREŞTEREA CALITĂŢII PROCESULUI EDUCAŢIONAL						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1.Aplicarea diferenţiata a sarcinilor de lucru pentru elevii cu probleme în învăţare, elaborarea şi realizarea palnului de intervenţie personalizat, precum şi a curriculum-ului adaptat.	-promovarea reală a tuturor elevilor	Iun 2023	-director -şefi comisii şi cadre metodice	-elevi -părinţi -cadre didactice	-scăderea cu 50% a numărului de corigenţi	
2.Organizarea, planificarea şi realizarea pregătirii pentru performanţă	-elevi foarte bine pregătiţi, capabili să obţină rezultate de performanţă la concursurile şi olimpiadele şcolare, inclusiv o calificare la faza naţională	iun. 2023	-director -şefi comisii şi cadre metodice	-elevi -părinţi -cadre didactice	-creşterea cu 25% a numărului de premii	-performanţe apreciate cu premii în bani din fondul de premiere.

PROGRAMUL DE REPARAŢII ŞI ACHIZIŢII						
TINTĂ STRATEGICĂ: GESTIONAREA, ÎNTREŢINEREA ŞI MENŢINEREA FUNCŢIONALITĂŢII PATRIMONIULUI ŞCOLII						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1.Gestionarea şi întreţinerea patrimoniului din clase	-ambient şcolar igienic şi plăcut	2022-2023	-învăţători -diriginţi	-elevi -părinţi -personal administrativ	-scăderea cu 50% a pagubelor realizate de către elevi	-Consiliul Reprezentativ al Părinţilor
2.Achiziţionarea de calculatoare, aparatură audio	-creşterea calităţii actului didactic	Sep.2022-mar.2023	-director	-calculatoare radiocasetofoane	-creşterea cu 30% a numărului de calculatoare	-venituri proprii
3. Înbunătăţirea tâmplăriei	-izolare termică şi fonică	Aug.2023	-director		-izolare fonică	-consiliul local
4. Zugrăvirea sălilor de clasă, a holurilor şi grupurilor sanitare	-crearea de condiţii igienice în spaţiul şcolar	Aug.2023	-director	-consiliul local -personal adm.	-mediu ambiant igienic şi estetic	-consiliul local
5. Teren de sport realizat prin delimitarea si amenajarea spatiului existent	-spaţiu pentru practicarea sportului	Aug.2034	-director	-consiliul local	-creşterea suprafeţei utile cu 360 mp	-consiliul local
6. Introducerea de antigel in instalatia de incalzirre	- pastrarea in bune coditii a instalatiei	Aug.2023	-director	-consiliul local	-20% economie la cantitatea de lemne utilizata	-consiliul local

PROGRAMUL DE INCLUDERE A ŞCOLII ÎN CIRCUITUL DE VALORI LOCALE , NAŢIONALE, EUROPENE						
ŢINTĂ STRATEGICĂ: PROMOVAREA IMAGINII ŞCOLII ÎN COMUNITATE						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1. Dezvoltarea de relaţii de parteneriat cu instituţii din municipiu	-integrarea activităţilor elevilor şi cadrelor didactice în viaţa spirituală a comunei	2022-2023	-director -consilier proiecte şi programe educative	-elevi -părinţi -cadre didactice	-creşterea cu 15% anumărului de proiecte de parteneriat	
2. Popularizarea prin intermediul mass-media a factorior implicaţi în activităţi de parteneriat	-comunitatea face cunoştiinţă cu realităţile şi preocupările şcolii	2022-2023	-director adj. -consilier proiecte şi programe educative	-elevi -părinţi -cadre didactice	-minimum o apariţie pe săptămână în mass media locală	
3. Implicarrea părinţilor în acţiuni de promovare a imaginii şcolii, realizarea de serbări, carnavaluri, tombole	-dezvoltarea relaţiei şcoală-familie	2022-2023	-director adj. -consilier proiecte şi programe educative	-elevi -părinţi -cadre didactice	-organizarea unor activităţi lunare	-bugetul Consiliului Reprezentativ al Părinţilor
4. Relizarea revistei scolii	-organizarea unei formaţii folclorice; -susţinerea de spectacole	Ian 2023	-director	-elevi -părinţi -cadre didactice	- revista	-bugetul Consiliului Reprezentativ al Părinţilor
5. Realizarea unor relaţii de parteneriat cu Şcoala Elena Rares Botosani	- schimb util de cunoştinţe şi experienţă	Aprilie 2023	-director	-elevi -părinţi -cadre didactice	-2 întâlniri sportive -un spectacol literar muzical -500 de participanţi	-bugetul Consiliului Reprezentativ al Părinţilor

DIRECTOR: PROF. **TANASĂ RADU BOGDAN**

ŞCOALA CU CLASELE I-VIII ORĂŞENI DEAL

PLAN OPERAŢIONAL
DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI DE DEZVOLTARE INSTITUŢIONALĂ
ANUL ŞCOLAR 2022-2023

ŢINTA STRATEGICĂ: **Curriculum la decizia şcolii diversificat şi atractiv, realizat prin consultarea elevilor şi părinţilor şi cuprinderea fiecărui elev într-o formă de educaţie extracurriculară;**						
OPŢIUNEA STRATEGICĂ: **Creşterea atractivităţii si aplicabilităţii opţionalelor**						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1.Aplicarea de chestionare părinţilor şi elevilor referitoare la oferta de discipline opţionale din anul şcolar trecut şi propuneri pentru anul şcolar în curs	- realizarea unui CDŞ care să ţină seama şi de propunerile elevilor şi părinţilor.	Oct. 2022	- director - învăţători - diriginţi	- elevi - părinţi - cadre didactice - chestionare	- cel puţin 4 propuneri vor fi incluse în CDŞ	- bugetul şcolii are asigurate sumele necesare pentru perfecţionare cu plata de la bugetul local.
2.Prelucrearea datelor oferite de chestionare, prezentarea proiectului CDŞ în Consiliul profesoral, în şedinţele cu părinţii şi în orele de dirigenţie	- proiect CDŞ unanim apreciat de către elevi, părinţi şi cadre didactice.	Nov.. 2022	-director	- baza de date - învăţători - diriginţi	- proiectul CDŞ va fi aprobat cu peste 90% din voturi	
3. Testarea opţiunilor elevilor privind CDŞ 2019-2020	- paleta largă a disciplinelor opţionale oferă elevilor posibilitatea alegerii opţionalului dorit	martie 2023	- director - învăţători - diriginţi	- tabele nominale cu opţiuni	- toţi elevii vor opta pentru minium un opţional din oferta CDŞ	

ŢINTA STRATEGICĂ: **Curriculum la decizia şcolii diversificat şi atractiv, realizat prin consultarea elevilor şi părinţilor şi cuprinderea fiecărui elev într-o formă de educaţie extracurriculară**						
OPŢIUNEA STRATEGICĂ: Diversificarea activităţilor extracurriculare şi cuprinderea tuturor elevilor într-o formă de activitate nonformală.						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1. Proiectarea Calendarului Activităţilor extraşcolare pentru anul şcolar 2018-2019, în corelaţie cu CAEN	- calendar-doc	Oct. 2022	- consilier educativ - învăţători - diriginţi	- elevi - părinţi - cadre didactice - chestionare	- cel puţin 2 activităţi pentru fiecare cadru didactic	- bugetul şcolii - autofinanţare
2. Realizarea activităţilor din Calendar conform planificării	- proiect unanim apreciat de către elevi, părinţi şi cadre didactice.	2022-2023	- consilier educativ - învăţători - diriginţi	- baza de date - învăţători - diriginţi	- premii, rezultate, fotografii, Cd-uri, portofolii	- autofinanţare
3. Testarea opţiunilor elevilor privind activităţile extraşcolare realizate	- paleta largă de activităţi oferă elevilor posibilitatea alegerii	Iunie 2023	- consilier educativ - învăţători - diriginţi	- tabele nominale cu opţiuni	- toţi elevii vor opta pentru minim 3 activităţi din oferta	autofinanţare
4.Implicarea Consiliului Elevilor în realizarea activităţilor extraşcolare	- participarea activă a elevilor în proiectarea şi realizarea activităţilor extraşcolare	An şcolar	- consilier educativ - consiliul elevilor	- elevi diriginţi	-10% din activităţi să fie propuse şi realizate de elevi	autofinanţare

TINTA STRATEGICĂ: **Încadrarea cu personal didactic cu o înaltă pregătire ştiinţifică şi metodică, receptiv la nou şi interesat de perfecţionare şi formare continuă**						
OPŢIUNEA STRATEGICĂ: **Eficientizarea procesului de predare-învăţare prin utilizarea metodelor activ-participative**						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1. Identificarea cadrelor didactice care nu au participat la cursuri de perfecţionare în specialitate şi metodica predării.	- existenţa în colectiv de cadre didactice care nu au participat la perfecţionare în ultimii 5 ani	Sept 2022	- director - responsabil cu formarea continua	cadre didactice	-50% dintre profesori optează pentru participarea la un curs de formare	- bugetul şcolii are asigurate sumele necesare pentru perfecţionare cu plata de la bugetul local.
2.Informarea cadrelor didactice cu oferta de formare a CCD privind metodele participative, centrate pe elev	- cadre didactice care îşi manifestă interesul de participa la perfecţionare.	Oct. 2022	- director - responsabil cu formarea continua	Cadre didactice	-50% dintre profesori îndeplinesc condiţiile de participare la formare	
3.Participarea cadrelor didactice la activităţi de formare continuă pe diferite domenii: consiliere privind violenţa, mentorat, etc.	-40% dintre profesori vor participa la un stagiu de formare în specialitate	Ian.-iun. 2023	-director	Cadre didactice	-toate cadrele înscrise vor absolvi stagiul de formare	
4.Perfecţionarea cadrelor didactice în utilizarea calculatorului şi creşterea numărului de lecţii în Sistemul Educaţional Informatizat	-cadrele didactice care nu dispun de cunoştinţele necesare vor participă la cursuri	Anual	-Responsabil cu formarea continuă	Cadre didactice	Toate cadrele didactice vor folosi SEI în lecţii	

TINTĂ STRATEGICĂ: Prevenirea eşecului şcolar şi includerea tuturor elevilor într-o formă superioară de şcolarizare, creşterea performanţei şcolare.						
OPŢIUNEA STRATEGICĂ: Realizarea învăţământului diferenţiat pentru asigurarea incluziunii tuturor elevilor						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1.Aplicarea diferenţiata a sarcinilor de lucru pentru elevii cu probleme în învăţare, elaborarea şi realizarea planului de intervenţie personalizat, precum şi a curriculum-ului adaptat.	- promovarea reală a tuturor elevilor	Iun 2023	- director - şefi comisii şi cadre metodice	- elevi - părinţi - cadre didactice	- scăderea cu 50% a numărului de corigenţi	
2.Organizarea, planificarea şi realizarea pregătirii pentru performanţă	- elevi foarte bine pregătiţi, capabili să obţină rezultate de performanţă la concursurile şi olimpiadele şcolare, inclusiv o calificare la faza naţională	iun. 2023	- director - şefi comisii şi cadre metodice	- elevi - părinţi - cadre didactice	- creşterea cu 25% a numărului de premii	- performanţe apreciate cu premii în bani din fondul de premiere.
3.Realizarea de programe speciale şi de consiliere pentru elevii cu performanţe scăzute şi risc de abandon şcolar	- scăderea nr. de elevi care abandonează şcoala	Iunie 2023	- director - consilier educativ - învăţători - profesori	- elevi - părinţi - cadre didactice	Scăderea nr de elevi cu abandon şcolar	Autofinanţare

TINTĂ STRATEGICĂ: GESTIONAREA, ÎNTREȚINEREA ȘI MENȚINEREA FUNCȚIONALITĂȚII PATRIMONIULUI ȘCOLII						
OPȚIUNEA STRATEGICĂ: Asigurarea condițiilor materiale optime pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANȚĂ**	**BUGET ȘI SURSE DE FINANȚARE**
1.Gestionarea şi întreţinerea patrimoniului din clase	- ambient şcolar igienic şi plăcut	2022-2023	- învăţători - diriginţi	- elevi - părinţi - personal administrativ	- scăderea cu 50% a pagubelor realizate de către elevi	- Consiliul Reprezentativ al Părinţilor
2.Achiziţionarea de calculatoare, aparatură digitală	- creşterea calităţii actului didactic	2022-2023	- director	- calculatoare videoproiectoare	- creşterea cu 30% a numărului de calculatoare	- venituri proprii
3. Repararea tâmplăriei	- izolare termică şi fonică	Aug.2023	-director		- izolare fonică	- consiliul local
4. Zugrăvirea sălilor de clasă, a holurilor şi grupurilor sanitare	- crearea de condiţii igienice în spaţiul şcolar	Aug.2023	- director	- consiliul local - personal adm.	- mediu ambiant igienic şi estetic	- consiliul local
5.Teren de sport realizat prin delimitarea si amenajarea spaţiului existent	- spaţiu pentru practicarea sportului	Aug.2023	- director	- consiliul local	- creşterea suprafeţei utile cu 360 mp	- consiliul local
6.Realizarea unui gard nou împrejmuitor	- cresterea condiţiilor de siguranţă	August 2023	- director	- consiliul local	- gard sărma si parti din teavă	- consiliul local

ŢINTĂ STRATEGICĂ: PROMOVAREA IMAGINII ŞCOLII ÎN COMUNITATEA LOCALĂ, NAŢIONALĂ ŞI EUROPEANĂ						
OPŢIUNEA STRATEGICĂ: Dezvoltarea parteneriatului social						
ACTIVITATEA	**REZULTAT**	**TERMEN**	**RESPONSABILI**	**RESURSE**	**INDICATORI DE PERFORMANŢĂ**	**BUGET ŞI SURSE DE FINANŢARE**
1. Dezvoltarea de relaţii de parteneriat cu instituţii din municipiu	- integrarea activităţilor elevilor şi cadrelor didactice în viaţa spirituală a comunei	2022-2023	- director - consilier proiecte şi programe educative	- elevi - părinţi - cadre didactice	- creşterea cu 15% a numărului de proiecte de parteneriat	
2. Popularizarea factorilor implicaţi în activităţi de parteneriat	- comunitatea face cunoştinţă cu realităţile şi preocupările şcolii	2022-2023	- director - consilier proiecte şi programe educative	- elevi - părinţi - cadre didactice	- minimum o apariţie pe săptămână în mass media locală	
3. Implicarea părinţilor în acţiuni de promovare a imaginii şcolii, realizarea de serbări, carnavaluri, tombole	- dezvoltarea relaţiei şcoală-familie	2022-2023	- director - consilier proiecte şi programe educative	- elevi - părinţi - cadre didactice	- organizarea unor activităţi lunare	
4. Realizarea revistei scolii	- organizarea unei formaţii folclorice; - susţinerea de spectacole	Ian 2023	- director	- elevi - părinţi - cadre didactice	- revista	
5. Realizarea unor relaţii de parteneriat cu şcoli din Botoşani şi alte judeţe	- schimb util de cunoştinţe şi experienţă	Aprilie 2023	- director	- elevi - părinţi - cadre didactice	-2 întâlniri sportive - un spectacol literar muzical -100 de participanţi	

DIRECTOR: PROF. TANASĂ RADU BOGDAN